ޚުލާޞާ

ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ ބިލު ދިރާސާ ކުރާ ކޮމިޓީގެ 2 ވަނަ ބައްދަލުވުން.

(25 އޮކްޓޫބަރ 2009)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: 25 އޮކްޓޫބަރ. 3 ވަނަ ބައްދަލުވުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ބާއްވަނީ. އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް ފަށައިގަތުމުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑުމެން މި އެއްބަސްވީ މި ބައްދަލުވުމުގައި ބަޔެއް އާންމު ހަމަތައް ކަނޑައަޅާލުމަށް. އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދާނެ ގޮތުގެ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެއްބަސްވެވިއްޖެ މި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ނައިބު ޙުސައިން ޝަމީމާއި އަދި މިޔާޒު އަމިއްލަ ގޮތުން މަސައްކަތް ކުރައްވާ އަނިލް އާއި ދިބާޖުވެންނަޔާ މި މަސައްކަތުގައި ފުރިހަމައަށް އުޅުއްވި ދެ ބޭފުޅުންކަމަށްވާތީ އެ ބޭފުޅުންގެ ވަގުތު އޮތް މިންވަރަކުން އުޖޫރައަކާއި ނުލައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮމިޓީއަށް އެ ބޭފުޅުންގެ ފަންނީ އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދީ މި ކޮމިޓީއަށް ޚިދުމަތްކޮށްދިނުމުގެ ދައުރުވެސް އަދާކުރެން. ދެން އަނެއްކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި އެއްބަސްވެވުނީ އެޖެންޑާ އަޅުގަނޑާއި ވިދާޅުވި ވާހަކައާއި އަޅުގަނޑު ދެންމެ ދަންނަވާލި އެއީ ހާއްސަ ޤާނޫނުތަކުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ހުކުމް ކުރި ހާއްސަ ޤާނޫނުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައި ދާރާ. ކޮންމެހެން ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ ތެރެއަށް އެކުލަވާލައި ނުގެނެސް. އެކަމަކުވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮމިޓީން މިއޮތީ އެއްބަސްވެވުމަކަށް އާދެވިފަ. ދެން އަޅުގަނޑު ނަގަން ބޭނުންވަނީ ފުރަތަމަ އެއް މައްސަލަ. އެއީ މިހާރުވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި މިދައްކާ ވާހަކައެއް މި ޖިނާއީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނުއަސާސީ ބިނާވެގެން ދާން ޖެހޭނީ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ބަޔާންކުރެވިފައި ހުރި ހުކުމްތަކުގެ ކަމަކަށް. އިނގޭތޯ. އެއީ އެއް ވިސްނުން. އަނެއް ވިސްނުމަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގައި އެބަހުއްޓޭ އެ ޙުދޫދުތަކާއި ޢުޤޫބާތްތަކެއް. ކަނޑައަޅާފައިވާ ޝަރީޢަތުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ނަމަ ކަނޑައަޅައިދީފައި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ވިސްނަންޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެން މިކަމުގައި ގެންގުޅެނީ ކޮން ކަމެއް. ޤާނޫނުއަސާސީގެ ތެރޭގައި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ހިމެނިގެންވާ ބައެއް ކުރީމަ ވަޑައިގަން. އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މިދެންނެވި ހަމަ އަސާސީ ބައިތައް ވަކިކުރާނެ ޙުކުމް. ކުރިއަށް ގެންދާ ދުވާ މާނައިގައި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާ ހިމެނޭ ކުރުމުގެ ބާރާ، އަޅުގަނޑަށް މި ވިސްނުނީ. ދެން އަޅުގަނޑުގެ މިއީ ކުރުމެއް ކަމަކަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޝަރީޢާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރަނގަޅުކޮށް ދެއްވާނެ ކަމަށް. ހަމަ ކަނޑައެޅިފައިވާ 7 ކުރުމެއް މި އޮންނަނީ

ނަރުސުން އަދަބު ކަނޑައެޅިފަ. އެހެންނާ ދުރުގައިން އެހެންނާ ހަދިޔާ. އެހެންވީމާ، އެ 7 ކުދިންގެ ވާހަކަ ކޮންމެ ގޮތަކުންވިޔަސް އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ބައްޕާކުރަން އެބަޖެހޭ. ދެން މިކަން އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ކުރާކަށް ކަނޑައެޅިފައި ހުރި ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑުމެން މިގޮތުގައި ވަކިކޮށްލަން. ވައްދަންޏާ ވައްދަނީ ޙައްވަރަކުންނެވެ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ނިންމަންޖެހޭ ކަމެއް. އަނެއްކާވެސް މިގައި ބައިން ކުރިފައި ހުރި ކުއްޖަކާ ކޮންމެހެން ހިނގާ ކުރަކީ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ދުވަހު ކަނޑައެޅިފަހުރި ކުށްތަކަށް ނުލިބޭނެ. އަޅުގަނޑުމެން އަމިއްލައަށް ހަމަ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ތަރުތީބުގައި އަޅުގަނޑުމެން އަމިއްލައަށް ކުރަވަން މި މިދަރުމަތީގައި ކަނޑައަޅާ ކުށްތަކެއްވެސް އެބަ ހުރި. މި ދާއިރާގެ ބެލުމަށް، ވަޒަން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަޖެހޭ ޙާޟިރުވެއްޖެ. މިކަސްކޮށްތުމަށް ކަމަށް ވަރަށް ދައްކަކަން ދިޔާލާފައި. ނޫނީ އަޅުގަނޑުމެން އަމިއްލައަށް ހަދަމުން ދާ ކުދިއްޔާ ގޮތަކަން އިސްލާމީ ކުދިންގެ ތަކުރާރުން ޝަރީޢަތުގައި ކަނޑައެޅިފައި އޮތް ކުދިންގެ ތަކުރާރުން ވައްދައިގެން ތަފާތުތަކެއް އެއިސްދޭން. އެހެންވީމާ، މި ދާއިރާގައި އަޅުގަނޑުމެން މިގައި އެއް ޖަމާޢަތެއްގައި ވަޅުން ބިރުބީ ކުރީގެ ހިސާބުތަކެއް. އެ އަޅުގަނޑުމެން ފިސްކަނެއް ޝަރީޢަތުގައި ކުދިއް ކަނޑައާލާއި އަދަބެއް ކަނޑައަޅާލައި އެކީ ކަމަން ވަރަށް އެކަން ސާބިތުކުރުމަށްގައިވެސް ތަކުރާރުކަމާއި ހުރިހާ ތަކުރާރުކަށް އެބަހުރި. އަދި އެކަން އަދަބު ކަނޑައެޅުމަށްގައިވެސް ޝަރީޢަތްކާއި ޚިޔާރުތަކެއް އެބަހުރި. އެހެންނަމަ ކަމެއްގެ ތަފްސީލު ބަޔާންތަކެއް މިގައި ނިޔާއާ މި މައްސަލަ ނިކަންނަން. އަދި ބައެއް ކަހަލަ ކުށްތަކަކީ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ދަންނަބޭކަލުންގެ ގޮތުގައި މުޅިން އެއްބަސްވުމެއް ކަނޑައަޅާއެއް ނުވޭ. މަޖިލީހުގެ ގޮތުގައިވެސް ތަފާތު ހުރި ކަނޑައަޅައިފައި. އެހެންކުރުއްޖެ ކަމަށް ވަރަށް އަޅުގަނޑުމެން އާދޭސްކުރަން ކޮން ދައުރެއްގައި އިސްކާނީ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤާނޫނުގައި ވީހާ ކޮން ދައުރެއްގައި. ޖިނާ އެއް ބާކީ އެބަ ކުރަންޖެހޭ. މިކަހަލަ ބައިވަރު މައްސަލަތައް އެބަހުރި. އެހެންވީމާ، މި މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދާ ގޮތުގައި ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑުމެން ނިންމަންޖެހޭ.

(ވަގުތީ ކަނޑައެޅުން)

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ވަނަވަރު ޝުކުރިއްޔާ، އަޅުގަނޑު ދެން ވަރަށް ބޭނުން ތާއީދުކުރަން މުޤައްރިރު އެ ހާމަކުރުމަށް ފާހަގަކުރަން.

އަޅުގަނޑުވެސް ގޮތަށް ކުރިމަތިލަން: އަޅުގަނޑުވެސް ގޮތަށް ކުރިމަތިލަން. (ވަގުތީ ކަނޑައެޅުން) بسم الله الرحمن الرحيم. އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް.

އަޅުގަނޑު ތަރުތީބުގެ މުޤައްރިރު އެ ހާމަކުރުމަށް ވާހަކަދައްކަން އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޭނުން ކުރަމޭ.

ހުރި ކަނޑައެޅިފައި ޝަރުޢުގެ އިސްލާމީ ކުރެއްވި ބަޔާން އެ އެވާހަކަތަކުގައި އެހެންނަމަވެސް ހައްދުތައް މި 7 ހުދޫދެވެ. އެ ވަކިން އެއަށް މުޢާމަލާތްކުރުމުގައި ދެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަހަރުމެންގެ ތަރިކަގައި މުޖުތަމަޢުން ބަލައިގެން މި ހިނގައި ހުރުމަ ޤާނޫނުތަކަށް ހަމަ ވަކި ކަހަލަ އަދަބުތަކެއް ކަނޑައަޅަން. އަޅުގަނޑު މި ބިލަށް ވާހަކަ ދައްކާލިއިރު އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލައި ޢާންމުން އެހެން ވާހަކައެއް. ދެން އެވާހަކަ މިތަނާއި ގުޅޭ ދަންނަވާލާނަން. އެއީ ވަރަށް މުހިއްމު މައްސަލައަކަށްވާނެ. މައްސަލަ ވަރަށް މުހިއްމު. އެކަމަކު އަޅުގަނޑު ދެންނެވިން 0 އިން ނަމަވެސް އެހެން ޤަރާރުވީ ނުނެރުއްވޭ. އެކަމަކު އެއީ އެކަހެރިގެން ނުފޫޒު ކަމެއް. އަޅުގަނޑު ދަންނަވަމުން އައިން މި ހުދޫދު މި ހައްދުގެ މައްސަލަތަކާއި، މި ޤިޞާޞްގެ މައްސަލަތަކުގެ އިތުރުންވެސް ތަޢުޒީރުގެ އަޅުގަނޑުމެން މިކަނޑައަޅާ ހުރިހާ މައްސަލަތަކަށް ވީނުނުހުއްޓުން އިސްލާމީ މަޖުލިސްތަކުން އަދަބު ކަނޑައަޅަން. ދެން އެއީ ވަރަށް މުހިއްމު ކަމަކަށްވާނީ. ނުހަނު އެއްވެސް ތަނެއްގައެއް ނުހުރި އެހެން ކަނޑައަޅާފައެއް. ބަދަލުގައި މައްސަލަތަކަށް މިސާލަކަށް މައްސަލަތަކަށް އަދަބު އިސްލާމްދީނުގެ ތެރެއިން ކަނޑައަޅާފައި މީހުން ހަދާފައި ނުހުންނާނީ އަހަރުމެން އަޅަން އެކަން ކުރުން އެއީ ވަރަށް ދަތިކަމަކަށްވާނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށްވެސް ފެންނަނީ މިދާއިރާގައި މިހާރު ނުހުރިތަ ޤާނޫނުތަކަކަށް ވަންޏާ އެހެން ޤާނޫނުތަކުގައި ހުރިހާ އަދަބުތައް އިސްލާމީ ޝަރީޢާ އާއި ޚިލާފު ކަމަކަށް ވަންޏާ އެއީ ހަމަ އެއްވެސް މައްސަލައެއް ނޫން. ކަމެއް އެއްވެސް މައްސަލައެއް ނެތް ކަމެއްކަމުގައި ބެލުމުތެރިން ޢާންމުން ހަމަޖެއްސަވާފަ. އެހެންވީމާ، އެގޮތުން ކަންތައްތައް ގެންދިޔުން އެއީ އަޅުގަނޑުވެސް އިޙްތިރާމުކުރާ ކަމެއްކަމުން.

(ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުރުން)

ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު މުޙަންމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދޭ، މި ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު ބިލަށް ކުރުމުގައި އަޅުގަނޑުގެވެސް ހަމަ ދަންނަވާނީ ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތަކެއް އެބަހުއްޓޭ އަޅުގަނޑު ފިކުރުކުރަނީ. މިސާލު މި އަޅުގަނޑުމެން މި ޤާނޫނުއަސާސީ މި ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު ބައްޔަން ކުރަން މިޖެހުނީ ޝަރުޢީ ހަމަތަކާއި އެއްގޮތްވާގޮތުގެ މަތީން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނު އަސާސީގައިވެސް އެގޮތަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތުމާއި އެކުގައި. އެހެންވީމާ، ޝަރުޢީ ކަންތައްތައް މިގޮތުން ވަރަށް މުހިއްމު އެއްކަމެއް ކަމުގައި މިއަދު ހައްދުގެ ކަންތައްތައް. ހައްދުގެ ކަންތައްތައް ސާބިތުކުރުމުގައި ބަލާއިރު ހުރި ގޮތަކީ ވަރަށް ތަފާތު ގޮތްތަކެއް

ހައްދުގެ ފުރިހަމަ އަދުގަނޑަށް އެހެންވީމާ، ކުރުން. ސާބިތު ކަންތައް އާބާވަދުގެ މުޅިންނަސީ

ޙާލަތުތަކުގައި ވަކިން ނަގާފައި އެ ހަމަ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައިވެސް އެކަން ހުރިހާ ގޮތަކުން އެ

ބައްޖަސްކަން އެއާއި ބެހޭ ގޮތުން އެބައި ތަޢާރުޒުކުރާފައި ދެން ޝަރުޢީ ފުރުސަތުގައި އަދި

އަދުގަނޑުތަކުން މި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ވަކިގޮތަށް ކަނޑައެޅިފައި ނުވާ އަދުގަނޑުތަކުން

އަމިއްލައަށް މި އުފައްދައިގެން އެވާ ކުރުކުރުގެ އަދުބަލާއި މިކަންކަން ސާބިތުކުރާ ގޮތަށް އެއް

އުސޫލުގެ މަތިން ގެންދެވޭ ކަމަކީ ގޮތަކަށް ބައްޖަން ކުރުވުމެވެ އަދުގަނޑުވެސް ފުރިހަމަ ބަލަން.

ޝަރުޢީ ދާއިރާ މުޤައްރަރު. އެދި، އަދުގަނޑުވެސް ހަމަ ދުށްނަވާލަން ބޭނުންވުމަށް ހަމަ ދުށްމަ އެދުކުރުން

ގޮތަކަށް ގޮތުގެ ހަމަ ކަށަވަރު. އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި އެ މުޢާމަލާތް ކަނޑައެޅިފައި މިހިސާ ބާވަތްތަކާ

ވަކިކުރާފައި އާދޭ ދީނުގެ ހަމަ އެކަން ގޮތުގޮތް ވަކިކުރެވިފައި ގޮތުން. ދުށް އެހެން ކުރެވޭއެއް

އަދުގަނޑުވެސް ހިފަހި ދީނުގެ އެ ތަޢުލީމުގެ އާބާވަތްތަކުން އެއީ ދުށް ހަމަ މުޤައްރަރާއި ގެޔާ

ގޮތުން އަދުގަނޑުތަކުން އަދަބުތައް ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަށަވަރާއި ވާހަކަ އެއީ އަދުގަނޑުން މި

ޤާނޫނުއަސާސީގައި ހިމަނަން އެކަމަ ބޭނުން އަދުގަނޑުވާ މަސައްކަތް ވާނުވާ ކަށަވަރު.

ދުށް އެހެން ނުން ކަށަވަރުވާހަކަ އެދި، އެ ޤަރުދާރު ކަށަވަރުގައި ހަމަ ދީނުގެ އެ އެއް ގޮތުގެ

އެކުން އެއީ ކަށަވަރު ފަސޭހަވެން މި އަދުގަނޑުވެރިން އެއްބާވާތް ގޮތުވި. އެހެންވެ އެވާހަކަ

ދަށުންނަވާލި.

އައްސަލާމު އަލައިކުމް. އެދި، އަދުގަނޑު ދަށުންނަވާލަން ބޭނުންވާ އަދުގަނޑުވެސް ހިމާޔަތް ވަށްނަން

އެހެނީ ވަރަން ދަޢުވާ އުސޫލުގެ ފަރާތްތަކުގެ ވަރަން ދުލުތަކަށް ދެއްކިދާން ފަރާތްތަކުގެ މަތީ ޝަރީޢަތު.

އެހެންވީމާ، އަދުގަނޑު ހިމަން މިގޮތް އިސްލާމީ ޝަރުޢީގައި މި ކަންކަމުގައި ކަނޑައެޅިފައި ޢާންމަ

ޤާނޫނުތަކަށް ފުރުސަތުއަސާސީ އަދުގަނޑުވެސް ބަޔާން ދުށްޔަތުން ދިނުމުގައި ވަރަން ތުހުމަތު

ކަނޑައެޅިފައި އަދުގަނޑުވެސް މި ފަރާތްތަކުން. އެހެންވީމާ ދީނުގެ އަދުގަނޑުވެސް ޤާނޫނުތަކުގައި މި 35

ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ފުރުސަތުއަސާސީގައި އަދުގަނޑުވެސް ބަޔާން ދުށްވެރިކަމުގައި އޭގެފަހު ފަރާތްތަކުން،

ޢާއްމަލުގެ ފަރާތްތަކުން، ދައުލަތުގެ ފަރާތްތަކުން އެ ކުރެވިދާން ޙައްޤުތަކާއި އެއްޗެހި ތިބުން އެ ހަމައިކުރު

ދިނުން އިސްފާސް. އަސާސީގެ އެދި، މާދުދާއަރާ އެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ހަމައިކުރު ނިޔާމު

އިސްލާމީދީނުގެ ބޭރުގެ ހިމާޔަތް އިސްލާމީދީނުގެ އިންސާނީ ޙައްޤުތަކަށް އިޙްތިރާމްކުރުން،

ޢާންމުކޮށް އެންމެންގެ މެދުގައި ސޯޝަލިޒަމްގެ ރަހުމަތްތެރި ކަމުގައި އުޅުމުގެ މިހައްމުކަން. އަޅުގަނޑު ސީދާ ކަނޑައެޅި މީގައި ދަންނަވާލަން މިއުޅޭ މާއްދާ އަޅުގަނޑަށް މިތާ ފާހަގަކޮށް ނުލެވިގެން. އޮންނާނީ ކަނޑައެޅިގެން އިސްލާމްދީނުގެ އަސާސްތަކާއި ހިމާޔަތް އިންނަގޮތް. އިސްލާމްދީނުގެ އަސާސްތަކާއި ހިމާޔަތްކުރާ އަޅުގަނޑުމެން އުސޫލުތަކެއްވެސް ނޫން އަސާސެއްވެސް މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް އުނދަގޫ ކަމަކަށްވެގެން ޤާނޫނު އަސާސީގައި މުޅިންވެސް ގެނެސްފައި އޮންނަނީ އިސްލާމްދީނުގެ އަސާސަކާ ޚިލާފު، އާދެ، އިނގޭތޯ. އަސާސަކާއި ޚިލާފު. ދެން އަބްރަމްދު އެދުއްކެވި ވާހަކަފުޅުގައި އެއަންނަނީ މުޅިން ހުއްޓައި ބޭނުން ބައިތައް. މިސާލަކަށް ހައްދު ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަންތައްތައް ސާބިތު ކުރާނީ ކިހިނެއްތޯ. އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ އެކަންކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ޤަވާޢިދުން ޖިނާޔާ ކުށުން ނުލެންދުރި ބައެއް ނަގަން. ހައްދު ކަނޑައެޅުމުގައި ވާހަކައެއް ހާއްސަކޮށް ހިޔާސް ދީނުމުގެ ކަންތައްތައް ޤަވާޢިދުން ޖިނާޔާތުގެ ކުށުގައި އެކަންތައްތައް ވަރަށް ރަނގަޅަށް ހުށަހަޅަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރުމަށްވެސް. އެހެންވީމާ، ޤަވާޢިދުން ހަދަން މި އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އެ ވިދާޅުވިހެން ކުށެއް ކޯޓުން ނިންމާ އިސްލާމީ ކަންތައްތައް އެންމެ ރަނގަޅު ކުރީގައި ކުރިއެރުމުގައި ހުންނަނީ އެއީ. އެއީ ސިޔާސީ ލާ ސިޔާސަތުގެ މައްސަލަ ބަލާފައި އެހެންމުގެ އެހެން ތަނަކީ އެ އެމެރިކާގައި އެއްވަރު މަހުނނަނީ އެއީ ބޮޑު. އެހެންވެ އިޤްތިޞާދު ބަލަން އަޅުގަނޑު ދެކެން. ދެން ޝަރުޢީ ބައިގެ ބޮޑެތި ޕާލިމެންޓް އަޅުގަނޑުމެން ގެނދާނީ. މިސާލަކަށް ޝަރުޢީ ވެރިކަމުގެ ބައިގައި، އަދާލަތުގެ ބައި ޕާޓީތަކުގެ އަޅުގަނޑުމެން ގެނދާނީ. އެ ހުންނަނީ ވަރަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ބައެއް އެއްޗިހި އަޅުގަނޑުމެން، އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖާބިރުކަން އެ އެއްޗިހި އެކަންކަން ކޮންމެހެން ކޯޓުތަކުން ހުއްޓު. ބައެއް ކަންތައް. މިސާލަކަށް އަދާލަތުން. އަޅުގަނޑުމެންގެ އިސްލާމީ މުޖުތަމަޢު ވަކި ހާލަތަކަށް އަރައި، މިއޮންނަނީ އަދާލަތުން ކަންތައް.. އަދާލަތުންވެސް މިއޮންނަކަން ގިނަ އެއީ މިދެންނެވި މިހެން ކޮންމެ މާއްދާއަކީ ނުވަތަ ސަބަބުތަކަކީ ވަރަށް ދުވަސް ވަރަށް ފުރާޅެއް ހުރިކަންތައް. ވަކިކަން ކުރިމާ، އަދާލަތުން އެ ހިސާބުން ނިމިދިއައް ނޫން. އިންސާނުއްވެރީ އާދާ ހަމަ އިސްލާމްދީނުގެ އިސްލާމީ ސަރުކާރަކުން އެބަޔާ އެމީހާ ވަކިކަންތައްތަކެއް ހަމަޖެހިފައި ހުންނަން. އެ ހަމަޖެހިފައި ހުއްޓޭ އެމީހާ އަދާލަތުން މި އޮންނަނީ. އެމީހާ ވައްކަން ކޮށްފިއްޔާ އަދާލަތުން. އެހެން މިކަންހުރި ކަންތައްތައް ޝަރުޢީ ހުކުމް ސެކްޝަނު މިއޮންނަ ކަންތައްތަކުގައި ވަރަށް ހަދައިދޭ މި އޮންނަނީ ހުރިގެ ދަމްސަލަ. 4 މިހުންނަނަން 2 ފެންނަނަން އެބަ ފެންނަނަށްޖޭ 4 ޗުޑުން.

މިހާރު 8 ފުލުހުން. މިހާރު ޤައުމިއްޔާތަކީ މިސާލަކަށް ބަލާނަމަ 7 ފުލުހުން ފެނިއްޖެއްޔާ 4 މީހުންނަށް ފެންނަނީ. އެއީ ޖިނާއީ މައްސަލަތައް ވަރަށް މުހިއްމުކަމެއް 7 ފުލުހުން ފެންނަނީ 1 ލޮ ކަށް މީހެއް. އެމީހާގެ އެއްލާ ރަނގަޅީ. 4 މީހުންނަށް ފެންނަނީ 7 ފުލުހުން. އިޖްތިމާޢީ އެކްސެޕްޝަނަލް. ވާހަކައަކީ ބިލްނަސް ރިޕަބްލިކް ގައުމުގެ ވާހަކަ މި ދައުލަތު. އެހެންވީމާ، އެކަހަލަ ޤައުމީސިޔާސީ ބައިވެރިވުން ކަނޑައެޅުނު އެބޭފުޅުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ފެންނަނީ ހަމަ އުސޫލުގެ މަތީން އަޅުގަނޑުމެން އެކަންކަމަށް އެޅިގެން ކުރުވާން އަދި ވަރަށް ފުރިހަމަކޮށް ޕްރޮޖެކްޓް އެޅިގެން ކުރުމަށް ކުރިއަށް ދާން. އެހެންނޫނީ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ މިގޮތަށް ސޮފްޓްވެއަރ ތިބޭނީ ވާހަކަ ދައްކަ ދައްކާ. ހަމަ ދާންވީ. ހަމަ ސިވިލް ލޯ އޮފީޝަލް އަދިއެސަ އެކަހަލަ އިންޓަރކާއި ޖުޑިޝަލް، ގައިޑްލައިން ޕްލޭން ފެންނަނީ ޕްރައިވެސީ ޕްރޮޓެކްޓް ކުރާނެ. އެ ހިސާބުން ދެން ހައްދު ފަހަރެއްގައި ތިބި ތަނެއްތަން ކޯޓުގައި އިންސާފު ކަހަލަ ތަނެތަން. އަޅުގަނޑު ބަލައިލީ ދެކެވިލާފައި އިންސާފު ބައްޓެ އެއްކޮށްލައި ވަރަށް ބޮޑަށް އެމެރިކާގެ އެހެނިހެން ޕްރޮޓެކްޝަން ފާސްކޮށްލައިފި. މިދިއުމަށް އެހެނިކަން ބޭނުންވާނެ ސިޔާސަތު ކަތީބަކީ އިންޓަގްރޭޓެޑް ޕްލޭނިންގ. އެކަހަލަ އެއްވެސް ކޮމްއުނިޓީގައި ޑޮކްޓަރުން ސަރވިސް ހިނގާނެ ތަރުތީބުކުރުން ކުރަންޖެހޭ ފާހަގަކޮށްލަން. ދިފާއު މިނިސްޓްރީއާ ވަރަށް ގާތުން ގުޅިގެން. ފުލުހުން މީގެ ކުރި ދަތުރުކޮށް އަޅުގަނޑު ކަނޑައެޅިގެން މުސްތަޤުބަލުގައި ބައިވެރިކުރުން ބޭނުމަކީ މި އިދާރާތަކުގެ. ޤަޟިއްޔާގެ ބާރުގެ ސިޔާސީ ނިޒާމު ތަކަށް. މިސާލަކަށް ބަލާނަމަ މައުލޫމާތު ދޫކުރުމާއި ބެހޭ ކުރުފެށުމާ އެބަ ހުއްޓޭ. ފާލަމާ ކުރުފެށުމާ އެބަ ހުރި. މިހާރު ކޮލެޖްތަކުން ދާއިރާތަކުން ދިރާސާކޮށް ހޯދަން ކަނޑައެޅޭ ހަމަ ސިވިލް ސަރވިސްއަށް އަހަރު. އެދެއްކި އަމަލުން މުޖުތަމަޢުގެ އެބަ ހުރި ބާރުގެ ކުދިކުދި އެ އިސްލާހަށް. މިހާރު މުޖުތަމަޢުތަކުން ދިވެހިރާއްޖެ ވާހަކަދައްކާ ސިޔާސީ ބައިވެރިންތަކުގެ ޖާގަ ހަމަ ކަނޑައެޅިގެން ތިބިހިދުމަތް މިހާރު މަސްއޫލުން. އެހެންވީމާ، އެކަހަލަ ވަރަށް ބައިވަރު އިސްލާހުތައް އެބައޮތް. އެހެންވީމާ، ވަރަށް ދިގުކޮށް ވާހަކަ ދައްކައިދިނުން. އެހެންވެ ވަރަށް ކުރުކޮށް ކުރުކޮށްދޭން. އަޅުގަނޑުމެން ފެންނަނީ ގައިޑްލައިން ރަނގަޅުން. ޕްރައިވެސީ ޕްރޮޓެކްޓް ކުރާނެ. ހަމަ ބޭނުންވާ ބާރު ބައިން. ދެންނެވި ބައިވަރު އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް ގެންދަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޕޯޓުގައި ވާހަކަދައްކާފައިވާ ބައިތައް: ރަށްރާ ދައްކަވާ ވާހަކަފުޅާއި ގުޅިގެން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން ދިރިއުޅުން ޤާނޫނީ މާއްދާއެއް އެބައޮތް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 70 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 2 ނަންބަރު. 70 (ނ) 2. ބޭނުންވެއްޖެ

ކޮންމެ ކަމަކާއި ބެހޭގޮތުން އިސްލާމްދީނުގެ އަސްލަކާއި ހިލާފު ނުވާ ގޮތުގެމަތީން ޤާނޫނު ހެދުމުގެ ބާރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ލިބިދީ ވާހަކަ ބަޔާން ކުރޭ. އެހެންވީމާ، އިސްލާމްދީނުގެ އަސްލަކާއި ހިލާފު ނުވަނީސް، ކޮންމެ ޤާނޫނެއްވެސް ހެދިދާނެ ކަމަށް ދެއްކޭ. ދެން 142. ވަނަ މާއްދާގެ ވާހަކަ. މިއީވާ ދެއްކޭ މިގެ އަސާސް ކޮޅަކީ. ވައިސާ ތާރީޚްގެ އަސާސް ވަރަށް. ވަނީ ޤާނޫނުސަރަޙައްދު ދުސްތޫރު ބައެއް. ވަނީ ޤާނޫނު ޢަމަލުކުރާނީ ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނަކާ. ޤާނޫނުއަސާސީ އާއި ޤާނޫނުގައި ވާހަކަތަކަށް ކަނޑައަޅާފައި ނުވާ ކަންކަން ނިންމުމުގައި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި އެކަމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތަށް ޢަމަލުކުރުން ޝަރީޢަތުގެ ލާޒިމުކުރައްވާފައި. ޢަމަލުކުރުމުގެ މަސައްކަތުގައި ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުގައި އޮތްގޮތަށް ކަންތައް ނިންމަންވާނީ ދެން ވަކިފަރާތަކަށް ނުޖެހޭ. އެހެންވީމާ، އާޔަތެއް ދިފާޢު އެބަ އިނގޭ ކޮންސްޓިޓިއުޝަން ތެރޭ އަޅާ ޝަރީޢަތް. އަސްލަކީ ވައިސާ. މިސާލު އިސްލާމީ ޝަރީޢާގެ ކަމެއްވެސް އަދުގަނޑުގެ ޤާނޫނުގެ ދެވޭގައި ހިމަނައިފި ކަމަށް ވަންޏާ އެއްޗީ ޤާނޫނުގެ ތެރެއިން އެކަންކަން އަޅައިސަ. އޭރުން ޤާނޫނު ތަންފީޛު ކުރުމުގެ މަނައިގައި ޝަރީޢަތް ތަންފީޛުވެގެން ދާނީ. އެކަމަކު ޤާނޫނުގައި އެކަމެއް ނުހިމަނައިފި ކަމަށް ވަންޏާ ދެން 3 ވަނަ ދަރަޖައަށް ފޮއްޓެނީ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް މިސާލު އަދުގަނޑުން މިހިބަ މަރުބަދުވެއަށް އިސްލާމީ ޝަރީޢާގެ އުސޫލުތަކުގެ ތެރެއިން ބަޔެއް ކަންކަން ނަގާ ޤާނޫނުގެ ފެންވަރަށް ގެނައުން. އޭރުން ކޮޅުތަކުން ޤާނޫނު ތަންފީޛު ކުރާ އުސޫލުން ގެންދާނީ. އޭރުން ބަދަލު އެވިދާދުވާ އެއްޗަކައިވެސް އޮބަ ދިމާވޭ. އަދުގަނޑުމެންގެ ކޮންޤާނޫނަކީ. ވަސީލާ ޤާނޫނު، އާދަ، މޫނު މަޖެ ލޯ. އަދުގަނޑުމެންގެ މޫނު މަޖެ ލާގެ ތެރެއަށް ޝަރީޢާގެ ކޮންސްޓިޓިއުޝަން ވަކިފަރާތައި ރާގެ މިންގަނޑުތަކާއި ރާގެ ގެރިސަފާއި ރިލޮސަކާއި އެއްކޮށްޗާއި ސަރުކާރުގައި ބަރުދާ، ދެން ޤާނޫނު ތަންފީޛު ފެށިގެންދާނީ ދާނީ ޝަރީޢާ މިންގަނޑެއް ތަންފީޛުވެގެން. އެކަމަކު ގައިގެންސް ނަމާދާ ޕާރިސްތާނުން އުވިދެވުނު ދެއްކޭ. ދެން އަސާސް ކަމަކަށް އަދުގަނޑު ދަންނަވާނީ 274 ވަނަ މާއްދާގެ އެއީ މާނަކޮށްދޭ މާއްދާ. 128 ވަނަ ސަފުހާ ޤާނޫނުއަސާސީގެ. ވަރަށް ސާފުކޮށް އެބަ އޮތް އިސްލާމްދީނުގެ އަސްލާއި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާއި މާނަކޮށްދީފައި ޤާނޫނުއަސާސީގަ. ކުރީގައި އަދުގަނޑުމެން ދިޔައީ އިސްލާމްދީނުގެ އަސްލަކާއި ހިލާފު ނުވާގޮތަށް ޤާނޫނު ހެދިދާނީ. ދެން ވަނީ ޤާނޫނުވެސް ޖެހެނީ އިސްލާމީ ޝަރީޢާގެ މަސްދަރު ބަލަން ޤާނޫނުގައި ކަމުގެ ނިމިއަސް. މިސާލު މިއޮތީ މި 2 މާނަ ކުރުން. އިސްލާމްދީނުގެ އަސްލު ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ ޤުރުއާން ކަރީމާއި މާތް ރަސޫލާގެ ސުންނަތުގައިވާ ކަންތަކުގެ ތެރެއިން އެކަށައެޅޭ ސުވާބަށްބާގައި ވެސް ހިލާފު އެވެފައި ނުވާ

ޝަރުޢީ އުސޫލުތަކާއި މި ދެ އަސްލުން ދޭހަކޮށްދޭ އުސޫލުތަކަށް. އެހެންނޫނީ އެހެންވެ އެއްވެސް އިސްތިސްނާއެއް ނެތް ކަންތައްތަކެއް. ދެން އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް ކަމަށް ބެހެއްޓުމަކީ މިއަންނަނީ ކިރިތި ޤުރުއާނާއި ސުންނަތުގައިވާ ޖިނާޢީ މަދަނީ އަލްއަހްވާލު ޝަޚްޞިއްޔާ އަދި މިނޫންވެސް ކަންތައްތަކާއި ގުޅިފައިވާ އަހުލުއްސުންނާ ވަލްޖަމާޢަތުގެ އިލްމުވެރިން ބުރަވެ ވަޒިޔައިގަންނަވާ ގޮތަށް. ވަރަށް ސާފުސާފުކޮށް. އެހެންވީމާ، 3 ވަނަ ބާބުގެ އެބަވަނީ ދެއްވި. ކޯޓުތަކުގެ ގެ އެބަވަނީ، ސިވިލް ގެ އެބަވަނީ، ފެމިލީ ގެ އެބަވަނީ. މި އަދާލަތު ޝަރުޢިއްޔާއަށް ބެހޭ ނޫނެވެ. ފެމިލީ ގެ ދެއްވި. މިނޫންވެސް ކަންތައްތަކާއި ގުޅޭ އަހުލުއްސުންނަ ވަލްޖަމާޢަތުގެ 4 މަޒްހަބު ނޫނެވެ. އެހެންވީމާ، ބަލާނީ އިލްތިޒާމު ފެއްޓުމު އުޅުނު ބަޔަކު މަޒްހަބުގެ ތަރުތީބުގައި އެހެންނޫނީ. ޖުރިސްޕްރޫޑެންސް. އަދުލުއްޝަރުޢީ ބަދަލުގެ އަސްހާބުން ކައިވެނި ފާހިލާ ލާއި ބޭނު ނޫންތަނ ހުރިހާ މިޔަދު ނުކުތާ. އަދުލުއްޝަރުޢީ ވަރަކަ ދެއްކުމުގެ އެ ދަކުރެ ކަށް ޑިކްރީގެ ތަރުތީބުގައި އުޅުން. ފިރިހެނާއި އިންސާނުންގެ ދުވަސްވަރު އައްސަލާމުއަލައިކުމް ޑަބަލް. މިސާލަކަށް އެ އުސޫލުން ކަރެއްޕީ އެޑިޝަނަލް ކަމަށް. މިސާލަކަށް ބައެއް އަދުލުއްޝަރުޢީ ފަރުޑް. ޙަވާލުތަކުން ދުނިޔޭ އަސްލުން ލާފިޔޭ ޕާސްޕޯޓްގެ ނަމްބަރު. މާއްދާ މަސައްކަތް ކުރަންޖެހޭ ގާނޫނު. މި ދުށް ވިސްނާ އެކަމުގައި ދަލީލު. އިންސާފު ފިރިހެނުން ހުރިހާ ފަރާތްތަކުގެ ފަރާތުން ވިޔަފާރި ނުފޫޒު. މިވަގުތު ކަމެއް އޭގެ ފިކުރު. މިސާލަކަށް މަސްއޫލިއްޔަތު އިތުރު ފޯނަކަށް ފޯނު ވަކި ކިޔުން ބަހައްޓާ އެހެން ދިވެހިބަސް ފިލާވަޅު ފިރިހެނާ ކަމަށް. ކަނޑުގެ ކުރިން އިމްތިޙާން ނުބައި. ނާޒިލްވި ހިސާބުގެ ދެރަ ބަލައި ބޭސްފަރުވާ ވައްކަން ކުރާގޮތް. އަޅުގަނޑުގެ ވަކި ސަލާމަތު ވެރިކަމާ ކުރުމަށް ތަސްދީޤްކުރާ ނަމެއް. އެހެންވީމާ، ބޭރުގެ ޢަމަލުތަކުގެ ދަރިވަރުން. ބަލާއިރު ފަރާތަކުން ދަންނަވާ ބެނިފިޓުގެ ސިޔާސަތު ކަމަށް. ފުރިހަމަ ކުރުމަށް ޢިލްމީ. ބިނާ އެކުލަވާލާ ބަލާ ބަލާ. ކަމެއްގެ ބަޔަކުން ޖަލަކަށް ތަރުޖަމާ ކުރަން ކަމެއް ކިޔާލާދީ ބަހައްޓަން. ދެން އެ ދަރިވަރުންގެ ހަމަ ބޭރުގައި ރަށްތަކުގައި ވައްދަން ކޮޅު. ޝަރުޢީ ހިސާބުން ވަކިކަމެއް. މިނޫންވެސް ކަންތައްތައް ގާނޫނުތަކުގެ ހަމަ ބަލާ ނުވުމާ. އެހެންވީމާ، އެއްވެސް ބޭނުންތެރިވާ ކަމަށް ވާނަމަ. އަދުލުއްޝަރުޢީ ސިޔާސަތު ކުރިއަށްދާ ބަލާ ބަލާ. ކަމެއްގެ ބަޔަކުން ދޫކޮށްލުމަށް ފަރާތުގައި ބަހައްޓަން ކަމާއި ބެހޭ އަދުލުއްޝަރުޢީ ވަރަށް ގިނަ ފަރާތްތަކުގެ ގޮތުގައި. ހަމައެފަދައިން ކަމަކީ، އެފަދަ ކުރުމަށް ނިސްބަތް ކުރާ ފަރާތަށް. ވަޒީފާ ވަރަށް ފާހަގަ ކުރެވިފައިވާ ސެޓުފިކެޓު ކުރުމަށް. އެހެންވީމާ، ބަލައިގަތުން ފުރިހަމަ ކުރުމަށް ކުރާ އެ އަދި މާ

ބޮޑަށް މީހުންނަށް ނުވެނަސްފެނުން. މި އެއްކަލަ ހަމަ އެގޮތަށް ހަރުހުރުންނާއި ފިރިހެނުން އިސްތުރުގެ ކުރިން ކޯރުން ހިނގާ ނޫންނޯމް މިހާރު ކައިވެނި ކިޔެ. ވެރިޖީ ކިޔެ. އެވެސް ހަމަ އެގޮތަށް ވަދެގެން އެޔޭ އެއްކޮށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ހަމަޖެ އެވިދާޅުވި ޖެނިޝަސަނި، ޖެނިޝަސް ކަމަށް ބަލާފައި ކުރިއަށް ދާނީ އެ ޖެނިޝަސަނި ހަމަ މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ވަސީލަ، މާނަ މާއިޔާ ލާ މި އެންނަ ގޮތަށް ކުރިއަށް ދާނީ. އިސްލާމީ ހައްދުތައް ކަނޑައެޅިފައި އޮތް ކަލައް. އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ހައްދުތައް ކަނޑައެޅިފައި އޮތްކަމެއް އަދިއްސަ އޮތް ކަމަށް ވަންޏާ އެވެސް ހަމަ ޤާނޫނީ ތަރުތީބު ވެއްދާނީ. ވެއްދާއިރުގައި އޭގެ މިންގަނޑުތަކާއި އެއްކޮށްސަން ބަލާނީ ޝަރީޢާތުގައި ލިޔެފައި އޮތްގޮތަށް.

ބިލެތްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު: އާދެ، އަދި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވާ މިހާރު ◌ މި ހޯއްބަވާޓަން ހަމަދު ކަނޑައެޅިފައި ހުރި

ޙަމްޒާ ވާހަކަދެއްކެވުން: ކަންތައްތަކާއި ބެހޭ ގޮތުން ފެނޭ ހަމަ ރިސާލަތް މިހާރުއްލުން ދެއްކިން. ހޯއްބަވާޓަން ޕޮލިސީތަކުގެ ކޮލިފައިޑް އެއްކޮށްގެ ޕްރޮފެޝަނަލްސްތައް ބަލައިލަން. އެހުންނާނަ ކޮލިފައިޑް އެއްކޮށްގެ ޕްރޮފެޝަނަލްސްތައް. އެހެންވީމާ، މިހާރުއްސުރެ ބާރުވަކަ ޙަވައިން ކުރައްވާ ހޯއްބަވާޓަން ޖެނާ އާއި ހެލްތްކެއާއި ދޭން އަދިއްސަވައި، ތެރަޕީ މި އެއްކޮށްސާއި އިސްލާމް ދީނުގައި އޮވޭ ޓްރީޓީ އާއި ބައިހާއްސަވެގެން. ހަޔާތުގައި ކުރިޔަލައި އެއްކޮށް ޤާނޫނީ ތަރުތީބުގައި ޓްރީޓީ. އެހެންވީމާ، އެވެސް އެބަ އޮތް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ވެރިން ބޮޑަށް ފެނޭ. ޓްރީޓީ އެބަ ހިނގާ ޓްރީޓްމަންޓު. މިސާލަކަށް މަޝްވަރާ ދާ މީހުންގެ އަދުން ވާލިޖް އަދުލުވާއި ފޯރުން. އެހެންވީމާ ، ފެންނަނީ މިހާރުއްސުރެ، މާއްދާތަކުން އަޙްކާމް ފައި ކޮންމެ މިދިޔަ ތަރުބިއްޔަތު ޝަރުޢީ ކޮމިޓީ ކޯޓުގައި އޮފީހުގެ ސްކޫލުތަކުގެ ކޯޓުން ހުރި ޖަސްޓިސް ސަރވިސް މިހާރުއްސުރެ ބޮޑުން އެމާއްދާ އާއި ޖުމުލަ ކުރިން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެން ހުރި އެއްޗެހިއަށް ވަކިން ބޯޑުކޮށް ގެންދަވާނެ ކަންކަމުގެ. އެހެންވީމާ، ކޮންމެވެސް މިކަހަލަ ކާ ޢާއިލީ ފާމިލީ ކުރައްވައިދެން ރިސާލަތް އަދި ބިޔަ ރިސާލަތްތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށްވެސް ސާވޭތައް ކުރަމުން ދިޔައީ އަޅުގަނޑުމެންނަށްވެސް ޖެނިޝަސްތައް ނަގަން ފަސޭހަވާން. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް އެކަންތައް ކޮންމެ އޮފިސަރެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެވާހަކަ ދަންނަވާލަން.

ޢުނދުރު ދާއިރާގެ ގޮތުގައި އަދުގަނޑު ދޫން މި ވަގުތުގައި ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ ހަރުދަނާކަމުގެ ވާހަކަ ދެއްކެވި

އިސްލާމީ

ޢިލްމާއި ފިލާސަފާގެ ގޮތުން: ޝަރީޢަތުގައި މިޔުންނަ ހަރުދަނާކަމުގެ ވާހަކަ އަދުގަނޑުގެ ދަރަޖައިވުރެ އެ ހަރުދަނާކަމުގެ ކަމުގައި އުޅުނު

ޤާނޫނު އަދުގަނޑުގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ހިމެނޭ މުހިންމު ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް އެކަންގައި

އަދުގަނޑަކީ ވަރަށް ހަރުދަނާކޮށް އަދުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުން. އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި މިޔުންނަ

ހުރިހާ ހަރުދަނާކަމެއް ހިމަނައި އަދުގަނޑުގެން ހިމަނާއިރު ހިމަނަނީ ޖެހޭނެ އެއާއި އެކުވެރި ހުރި

ހުރިހާ ޝަރުޢީ ކަމެއް. އެއީ އަދުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ޤާނޫނީ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި މިޔުންނަ ހަރުދު

ހަމަ ހަރުދު ޤާއިމު ކުރުމަށްކަމަށް ނޫން އޮޅިޔ. އެކަމަށް އެކުލަވާ ހުރިހާ ޝަރުޢީ ކަމެއް ފުރިހަމަވެގެން

ނުނި އެކަން ހަރުދަނާ ޤާއިމު ކުރެވޭނީ ނުވެ އަންގަވާފައެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެއްވެސް ކަމަކާ

ޝަރުޢީ ނަފްސާނީ ދީނުގެ ބަހުރި މަޤްޞަދުތައް އެއްވެސް ވަރަކު ތެރޭގައި ޝަރުޢީ

ނަފްސާނީ ސިފަތުކަމަށް ހުރިހާ ޝަރުޢީކަމެއް އެކަމެއް އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ފުރިހަމަ

ވެގެންނޫނީ މި ހަރުދަނާ ޤާއިމު ނުކުރެވޭނެ ކަމުގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައެވެ. އެއީ އަދުގަނޑުގެން

ގޮތުގެ ކަނޑައެޅުން މިހާރު ދިރިއުޅުމުގައި ހަމަ އެކަމާ ވަރަށް ހަރުކަށި މީހުން ދިނީ ގޮތުން

ބާރުއަޅާ. އެއީ އެމީހުންގެ ދީނީގައި އިސްލާމް ދިން ހަމަ ބޭނުމީ ކަނޑައަޅާފައިވާ އަސާސީ އަދި

ބިނާކުރުމަށް، ބަ ބިނާކުރުން. އެކަމަކީ ހުރިހާ އެއްޗެއް ނޫން. އިސްލާމް ދިން ޝަރުޢީ ފުދެން

އަރިއްކުރުގައި އެކަމު ފުރިހަ ޝަރުޢީ ކުރުމަށް ކަނޑައެޅިފައެވެ. އެއީ ހަރުދަނާކަމާއެވެ. މި މުޤައްދަސް

ދީނުގެ ބިނާވީ ހުރިހާ ފުރިހަ ބިނާކުރުމުގެ ވިސްނުންތައް ކަނޑައެޅުން މުހިންމު އަދިހ ދީނުގެ

ނޫން. އަސްލު އެއްޗަކީ އިސްލާމް ކުރިން. އެހެންނަމަ ހަރުދު ވާހަކަ އަންނަ ކަނޑައެޅިފައިގައި

އަދުގަނޑުގެން ވާހަކަ ދަރުމައިރުވެސް ހަމަ ފުރިހަމަގެވެސް ވަރަށް ބަނދަރަށް އަދުގަނޑުގެ

ސާދާ ބައެއް ލިޔުއްވި އަންނަނީ. މިގައި ހުރިހާ ހުރިހާ ޝަރުޢީ ކަމަށް ހަމަ ތަފުސީލާކަން އާދެވި

އެއިން އެއްވެސް ޝަރުޢީ ވަޒަންޖެހުން މިކަން ހުރިހާ ކަމެއް ކަމަކު. އެހެން އަންނަން ބަނދުން

ކަނޑައެޅުން. އަދުގަނޑުގެން ހަރުދަނާކަމުގެ ވާހަކަ މިއަދަށް މިފަދަ މީހުން ޝަރީޢަތުގައި

އަދުގަނޑުގެން މި ޤާނޫނު އަސާސީގައި މި އަންނަނީ އަސްލު އެއްވެސް ކަނޑައެޅި ބަދަލުވުމުގެ

ކަނޑައެޅި ހުރި ކަނޑައެޅިއްޖެ މިގޮ، އެ އެއްޗެއް ބަލައިގަތުން ބޭނުން. އެހެންނަމަވެސް އަދުގަނޑުގެން

ދިނުމުގައި އެކުލަވައިގައި މުސްލިމު ނޫން މުޅިގޮތް ކުރިމަތިގައިވެސް އަދި މުސްލިމު ވެސް އަންނަ

މުޅިގޮ ކުރިމަތިގައިވެސް އިސްލާމް ދިނީގެ މިއީ އެއްޗެއްކަމުގައިވެސް ހަރުކަށި، މުޅިގޮ އަމަލުކުރުމަ،

ބޭ ބެރިކަލާ، ދިރިއުޅޭ ނޫންކަން އެނގެން ތަމުސީލުވާން ބޭނުން. އެކަން ހުންނަންޖެހޭ. އެކަމަކު އެކަން އެއީ އިސްލާމް ދީނުގެ ބޭސިކު ޝަރުޢީތަކުގައި ހުންނާކަން ބޭނުމެއް ނޫން. ހުންނަ އިތު ހުންނަންޖެހޭނީ ވަރަށް މައިލޭގެ ކޮން ފެއިލްކޮން. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް ބާރުވަން ބޭނުން. އަޅުގަނޑު ހަމަ ރިކޯޑުކޮށްފައި ދަންނަވާލަން ބޭނުން ކުރިން އަޅުގަނޑު ދެއްކި ވާހަކައިގެ ކުދިކުދި ހުޖާސާތައް. ފަހަރެއްގައި އޮޅުމެއް ނުވަތަ ހަމަހަމަކޮށް ނުޖެހޭނެ. އެއީ އަޅުގަނޑު މި ބިރުން ވާހަކަ ދެއްކި އިރުވާ ދެންނެވިފަދައިން. ކޮންމެ ހުރިހާ އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ރިޔާޟީ މި އެއްބަސްވެސް މީނާ މުޅި ހިސާބަކީ އެބަ ހުރި މާ ތަފްސީލުކޮށް، މުޖުތަމަޢުގައި ހިނގާ ކާމިޔާބު އަދަދު ކަސަބައެއްގައި. އިސްލާމީ ފިޤުހު ނަހަމަ އެވަރަށް ތަރައްޤީ ކުރެވިފައެވެ. އަޅުގަނޑު މިއީ އިސްލާމްދީނުގެ ތައުލީމީ މިހާރު ވާހަކަފުޅު ހަމަ ހިތާމަ އާއި އެކު ޖަމާޢަތްތަކާއި އެކު ދަރުސްތަކަށް ފާހަގަކޮށް. އެހެން ކަލޭގައި ކަން ތަރައްޤީ ކުރެވިފައި ނަމަ. އެހެންވީމާ މެންބަރު ލީ ނުވަތަ ވަކިން ގެންދިޔަ ހުކުމްތައް އަޅުގަނޑުމެން އިސްލާމީ މުޖުތަމަޢުގައި އެކަން އަޅުގަނޑުމެން އެ ބުނެވޭ ފުރުޞަތުތަކެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިޖުތިމާޢީ ބަދަލު ފެނިގެން އިސްލާމީ ޝަރީޢާ އާއި ހިލާފު ނުވާ ކަމަށް ވަނީ. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑު ތަންނަވަމުން އަދި މި ޤާނޫނުތަކުން އަޅުގަނޑުމެން ނަގަންވީ ނިޒާމު އިސްލާމީ ފިޤުހުގެ ތަޢާރުފް. ޤަރާރުގައި ވާނީ އެކަމާ ބެހޭ ކަމަށް. އަޅުގަނޑު މިގޮތަށް ތަޢާރަފް އަޅުގަނޑުމެން ފިޤުހުގެ މަސްދަރު ފިޤުހުގެ ދެކުމާއި ނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސްދަރުތަކާއި ފިޤުހުގެ މަސްދަރުތައް. އެއީ ރީތި ނަމެއް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޭގެ ޝަރީޢަތް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޭގެ އިޖުތިހާދު. އެހެންވެ އަޅުގަނޑު ކޮންމެ ކުރި ވާހަކަ ދައްކާ ކޮންމެ ދިމާވާ ކަމެއްގައި އަޅުގަނޑު އިއްޔެ ވަރަށް އިޖުތިހާދު ކުރުން މުސްތަޤުބަލު ކަމެއް ކިޔާ. ދީނީ ކުރަން އެހެންވެސް ތަރުތީބުކޮށްގެން މި ހަމަ ޤާނޫނު ކޮންމެ ހުރިހާ ފަރާތަކުން ނަންބަރު އިސްލާމީ ފިޤުހުގައި ހުރި މަސްދަރު. ފިޤުހުގެ މަސްދަރު ޤާނޫނެއް ވަނީ ހަމައެކަނި ހަމައެކަނި ބުނެވިދާނެ އިސްލާމްދީން ޝަރީޢާގެ ބުނެވޭ ކަންތައް ތަރުތީބު ނުވަތަ ފުރުޞަތަށް ކިޔަނީ ކިޔާލެވޭ. ގިނަ ތަރުތީބު. އެހެން ފިޤުހުގެ އެކީ މުސްތަޤުބަލް ނުކުރެވޭނީ. ދީނުހަމަ ވަރަށް އިސްލާމީ ފިޤުހު މަސްދަރުތައް ތަރުތީބު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ބޭނުން ކުރެވިދާނެ އެއްގޮތަށް މުސްތަޤުބަލުގައި ސަރުކާރުތަކުގެ ކަމަށް. ޝުކުރިއްޔާ.

ދީނުގެ އަސާސީ ދިރިއުޅުމުގެ ވަރަށް ފުރިހަމަ ނިޒާމެއް ދަންނަވާލަން ގެން އިސްލާމް ދީނުގައި ބިލްޑިންގ ދާއިރާގެ މެންބަރު

ހައްދު

އަޙްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން: ތާއިދުކުރުވާ ކުއްޖަކުގައި އެ ހުންނަ މިންވަރަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހެދި ތާއިދު ނުކުރެވުނަސް އެ ކުއްޖަކަށް ބޭނުންތަކުގެ ބައެއް ނަމަވެސް އޮންނަންޖެހޭ. މިސާލަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ބަދަލުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ވަކިކޮށް ކަންތައްތަކެއް ކުރާ އުފެއްދުން އޮންނަން. އަދިއެ ނުކުރަނީސް. އެއީ މިސާލެއް ދީފައި އެ ކަނޑައެޅިފައި އެންމެ ގާތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ހައްދަވާ ތާއީދުކުރެވިފައި އެންމެ ކުރިން އެވަރަށް އެކަން ތާއީދު ނުކުރެވިފައިން. އެކަންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭނެ ބަޔާންކުރާ އުސޫލުން ނަމަވެސް އެއަށް އަދިބައި އެންނަކަން. މިސާލަކަށް އަދި އަމީ ނުކުނެ ކަމުގައި މިއަށް ގެއްލުން ނުވަތަ އެއަށްނަމަވެސް ކަންތައްވެސް އުފާކުރައް އެންނަންޖެހޭ. ހަމައެގޮތަށް މިސާލަކަށް ބަލައިނޭ ޖިނާއީ ކަންތައްތަކާއިވެސް . އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ބޭނުންތަކުގެ ބައެއް އެންނަން. އެއީ އަޅުގަނޑު އެބަހުރި ޖެހުނަގޮތް އާއިރުގައި އަނގަބަހުންގައި އަޅުގަނޑު ދިނަ މައްސަލައެއްގައި ދެމިހުން ޖިނާއީ ކުރެވޭނެ ދެމިހުން ވެދުން. އެކަމަކު އެކަކަށް އެބަހުރި ޖިނާއީ އިޖުރާއާތު ލިބިފައި އެނކަކަށް ދޭނެ ހުކުމްތަކުގެ. އެކަމަކު ދެމިހުންގެ މައްސަލަ ޖިނާއީ ދައުލާ މި ކުރުވުނީ. އެކަމަކު އެކަކަށް ޖިނާއީ ކުރަން ސާބިތުވި. އެންކަކަށްވީ ދޭނެ ހުކުމް ދިނުމުގެ ކުރެހި ސާބިތުވީ. އެއީ އެއްބަސްވުމެއް އެންކަކު ބޭނުން މިހާރުވެސް ނުކުރާ މިކަމުގައި. އެންކަކަށް ބޭނުން މިހާރުވެސް ކުރިޔާ. އެހާސާބިތުން އެކަން އެކައީގެ މައްސަލަ ކުރީގެ ހުކުމާއި ޖިނާއީ ކުރެވޭ. މިސާލުގެއްސަ އެބަ އިންގާއި ނަންބަރު އެންމެ މިހާރު ޖިނާއީ ނުކުރެވެނީ އެކަމުގައި. އެކަމަކު މިކަން ކަންތައްތައްވެސް އެބަހުރި. އެއްޗިއްސާ، އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަން އުޅެނީ އަލްޤާނޫނު ތިލިދުވަ ވާހަކަޔުގައި އެހެރަކަށް އެއްކާރު އަޅުގަނޑުމެން ގެނދިއުން ދަރަޖައް ނުވާނެ. މިސާލަކަށް ވެއްޖެއްޔާ ވައްކަމުރާރު މީހާ އެ ހައްދު ތާއިދުކުރުވާ ވަރަށް ހުރި ނުލިބޭނީ އެ ނަތީޖާ ދާނީ ނުނކޮށެވެ. އެކަނޑައިނަވާ ބަދަލުގެ އުސޫލުން އެނަހަން އަދަބެއް ލިބެންޖެހޭ. މިސާލަކަށް ހިސާބުތަކުގައި ބޭނުމުގައި އެންނަ ސަރުކާރުން އެދިހަކަން ލިބެންޖެހޭ ނުވަތަ ސުލްޙުން އެދިހަކަން ޕްރޮވައިޑް ކުރެވެންޖެހޭ ވަކިވަރެއް އެބަ ހުރި. އެދިހާ ވަރަށް ހުރިހާ ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މިކަލަނީ ރިޓަޔަރޑްވާ ޕޮލިސް ބޮޑުނޑު ވަރު ނުވަތަ ކަށްދަވެސް އިންސާފު ލިލިއް. އާދި، ސުލްޙު ނުބި. ކަށްދަވެސް އެކަމަށް ނަހަދާ. އެހެނަސް ދިނުމަދުން އެބަ އޮންނަނީތަ ސުލްޙުން ވަކިވަރަކަށް އެ މިހާ ޕްރޮވައިޑް ކުރެވިގޮތް، އެނގަނީ ކަވުނަމޮ، އެނގަނީ ބެލުމެ ނިޔާ ހުރުމުރިއަ ޢާޖިލުން ވަކިކަން ކުރާ މިއުންގެ ގޮތުގަކަން ނަހިނ. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން ޢުޖުބުވަކުގައި އެއްޗެއް ނުލިބިނަސް ވަކިކަންކޮށްދީނުއާ އެބަޖެހޭ ކަމެވިވެސް އިޖުރާއާތު ދީނ. ނުކައި ހުއްޓަސް. ނުބައި ހުއްޓަސް. ތާނ އެއްކަމު ނުކަސް.

އެހެންވީމާ، މިދެންނެވި ތި ނުކުތާ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ބޮޑަށް ޖެހޭނެ. އެހެންނަމަވެސް މިދެންނެވި ނުކުތާވެސް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެއްވުން: ބަޖެޓާ އެކަމަކު ތިމިފަރާތުން މަޖިލީހަށް އާއި ގުޅިގެން އެހެން އިސްލާމީ އެބަ ނިކުމޭ. ބަޖެޓާގެ ވާހަކައިގެ ގޮތުގައި އިސްލާމިކްދިރާސާތުގެ ހުށަހެޅުމުގައި މިސާލަކަށް ކަނޑައެޅިފައި ހުރި ވަޒީރު ކަހަލަ ކަންތައް ހަމަ ހުރިހެން ކަނޑަ ވަރަށް އިސްލާމިކް ސަރުކާރުގެ އޮފީހަށް ދުރު ނުވިސާރިބުގެ ކަމަށް ވަނީ އޮފީސް މިނިވަން ވެފައިވާ ނުލިބޭ، އޮފީހަށް ގެންދަން ވަޒީރު ގެނެސްދޭފަދަ ޚަރަދު ކުރުމަށް ދިމާވާ ރަނގަޅު އިޞްލާޙު. މި ވަރަށް ރަގަނޑު ބޭފުޅުން. ވަޒީރު ކަހަލަ މިކަމުގެ މުޢާމަލާތްތައް ވިދާޅުވާނެ. ނަމަވެސް މިހާރު ކާރުފަށާ އެކަމަކު ހުރިހާ ވަޒީރު ކަހަލަ ވަކިން ވަޒީރުންގެ ކަމަކަށް ފެނިގެން ވެއްޖެ ވަޒީރު ކަހަލަ އިޖުތިމާޢީ ސަރުކާރުގެ ދާއިރާތަކުން ސަރުކާރުގައި ހުރިހާ ކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން ބޮޑުކޮށްލަން ބަޖެޓާ ތިރީސްމިލިޔަން ރުފިޔާގެ ސަރުކާރު ކަހަލަ ކަނޑައެޅުއްވި މިނިވަން ކަމުގައިވާ މުޢާމަލާތްތަކުގެ ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، ބިޔަރު ރިޔާސަތުގެ ގުޅިގެން ވަޒީރު ކަހަލަ ހުރިހާ ދާއިރާތަކާ ކަހަލަ ކަމެއް ހިމެނޭ ވަޒީރު ކުރާ ކަމަކީ ވަޒީރު ކަމެއް ނިންމީ. ކަންބޮޑުވާ ކަމެއް ކުރި މިހާރު ނޫން. އެހެންވީމާ، މި އިސްތިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ކުރަމުން ދާއިރާގެ ބަޖެޓާ އެ މިނިވަން ސިޔާސަތުތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެކޭގޮތުގައި ވަކިކުރުމުގެ ދާއިރާގެ ވަޒީފާތަކުން ޚާއްޞަ ކުރެވިފައި ރަނގަޅު. އެއް ސަރުކާރު އަޅުގަނޑުމެން ކުރެވޭ އަދި މިއަދު ކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރުގެ މުސާރަ ދެތިން ބަޖެޓާ ދެކޭ ދިރާސާ ކޮށްފައިވާ ބޭފުޅުން. ސަރުކާރުގެ ދެލަފާގެ ދިރާސާ ކުރެވޭ ބިޔަށްދޭކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކޭ މިނިވަން ދާއިރާ ރަނގަޅު ކަނޑައެޅުނު ކަމަކު ބޮޑެތި. ވަކިކުރުމުގެ އެއް ނަމޫނާ ހިނގާ. ވަކިކުރުން. ވަކިން ރާއްޖޭގެ ދެމެހެއްޓުމުގެ ވަޒީރުން ރަނގަޅުކުރާ ކަމަކުން. އެހެންވީމާ، ބަޔަކު ރާއްޖޭގެ ދެމެހެއްޓުން އަޅުގަނޑުމެން މިސާލަކަށް ސަރުކާރުގެ އެދި ސާބިތު ދިރާސާތައް އިޤްތިޞާދީ މެދު ސަރުކާރުގެ ކަމެއް ކުރެވޭނެ. އެކަމަކު މިނިވަން ކުރެވިފައިވާ ރަނގަޅު ދަނީ. އަޅުގަނޑު ދެން ބަޖެޓާ.

ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު މުޙައްމަދު: އާދެ، އަޅުގަނޑުވެސް މި އަޑުއަހާލީމު އަދި ބަޖެޓާ ދިރާސާކުރި ވަޒީރުންގެ ހަމަ ބޭފުޅުން ކަހަލަ. ދެން ދެކޭގޮތުގައި މިކަމުގައި ވަކި ރަނގަޅު މިހާރު ކަމަށް ސަރުކާރުގެ ވަޒީރު ދިރާސާކުރި ހަމައެކަނި ކަންކަމުގައި

ވާހަކަދެއްކެވުން: އޭނާގެ ހައްދު ކަނޑައެޅިފައި މިންވަރު ސާބިތު ނުވެއްޖެ ކަމުގައި ފަރިވެއްޓާ އެކަން ދޫކޮށްލެވޭނެ. އެހެންނަމަވެސް މިސާލަކަށް މީހަކު ވެއްކަން ކުރި. ވެއްކަން ކުރިކަން ހަމަ ރަގަޅަށް އެބަ ހިނގާ. އެހެންނަމަވެސް އެވެއްކަން ކުރިއިރުގައި އެވެއްކަން ސާބިތު ކުރެވޭކަން ނުވޭ އޭނާގެ ހެކިކަމާ މިންވަރަކަށް. އެ◌ހެންނަމަވެސް އެކުން ގޮތްގޮތުން އޭނަ ވެއްކަން ކުރިކަން އެބަ ހިނގާ. އެކަމުގައި އާނައަށް އަދަބުދެވޭނެ. އެއީ މިޤާނޫނު އަސާސީ ތަޢާރަފުކުރާ ކަމަކަށްވެސް ނުވާ އާދަކުރުންތައް. ދެން އެ މިގައި އޮންނަނީ ކުރެއް ނުކުރާކަން އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި އާދާ ކުރެއް ނަތީޖާކަން ދައްކައިދޭ މިންވަރަށް އެކަމަކު މިގޮތުން އޮތީކަން އެބަ ދައްކައިދޭ. ދެން އަނެއްކާ ހަމަ އެގޮތަށް ޖިނާ ކުރާ މީހާ. އޭނާގެ ޙައްޤަށް ޖިނާ ކުރަން ދަޢުވާކުރުމުގެ އެކުލެވިގެންވާ އޭނާގެ ޙައްޤަށް ޖިނާގެ ކުރި ސާބިތު ނުވިކަމުގައި ވިޔަސް އޭނާ ވިޔަސް. ވިޔައިވިކަމުގައި ފަރިވެއްޓާ އެ ކޮށްގެންވެސް ކަނަޑު އަދަބެއް އަންނަނީއެވެ. ހަމައެހެން ހުކުމެއްނޫނެއް މީހާ ވިޔަމަކުންނެއް ނުގެންދާނެ. އެހެންވީމާ އެހެންކަމުގައިފަރިވެއްޓާ ފިރިހެނުންވެސް ވިހެއް. އެހެންނުނީ. އެހެންވީމާ، އާގައި އެބައޮތް ހަމަ ތަފާތު ގޮތްތަކެއް. އެހެންވީމާ، އެ ހައްދު ސާބިތު ކުރެވޭ ފަރާތް ކުރީ ސާބިތު ނުވާ ކަމުގައި ފަރިވެއްޓާ އާނާގެ ޙައްޤަށް މިންވަރުއެގެ އަދަބު އާނައަށް އޮންނަނީއެވެ. ދެން އަދި ކުރިންވެސް ދެންނެވިފަދައިން ހައްދުތަކުގެ ދިމާލުން ކަމުކުރެއްޖެ ޙައްޤުތަކާއި ބަހުގައި ބަސަކީ މުޖުތަމަޢުގެ އިސްލާމީ ޤާނޫނުގެ ޙައްޤަކީ ހައްދުތަކުގެ މިސާލު ފޯރަކާ ދެކޭރަވާއިރުގައި ގިނަކަންތައް ދެން މިއުޅުނީ. އެހެންނަމަވެސް ހައްދުތަކުގެ ޖަގާރަމަރުގެ ތެރެ ބަހާއިގެން ސާބިތު ވުމަކަށް ނުވެއްޖެކަމުގައި ތަޢުޒީރެއް ބަޔަކަށް ދޭ، ތަބާވެގެން ހައްދުތަކުގެ މިހާރާ ޖަޒާއެއް ވަރުދެން އަދި ދެވުނުގެ އިސްލާމީއްޔާ ހަމަޖެހުމުގެ ތަޢުޒީރުގެ ޤާނޫނުތަކުގެ ވެރިކަން ކަމާލުވާ، ވަރަށް ބޮޑު މުސްލިމުކަމުގެ ޤާޟީ ތަޢުޒީރުތަކުގެ ތަރައްޤީއާއި ނުކުތާތަށް. އެހެންވީމާ، އެކަންކަމުގެ މުސްލިމުން އަދާ ބަލައިގަތުން ހައްދުތަކުގެ ދިކް ތަޢާރަފު ކުރަންޖެހޭ. ހަމަ އެކަށީ ބަދަލުތަން ވަރުބަލައިގަތުމުގެ ދިޔަން ކަމަކު ނުވެދާނެ.

ބިލްބޯޑު ދާއިރާގެ މެންބަރު ނަޝީދު ހައްދުތަކު ތަފާތުވާތަން މިއުޅުނު ވާހަކައިގެ ހައްދުތަކުގެ މިސާލަކަށް ދެއިންސާފުގެ
އަހުމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ނޫނީ މާދަމަ ޖެހޭ 1 ޖެހޭ 2. އެގޮތަށް އިންސާނުގެ ހައްދުތަކުގެ ނަހަނަން އެ ޖެހޭތީކަން ހުށަހ. އެ ޝަރުޢީ ނުކުތާތަކަށް ކާރާ ފަތާ އިސްލާމީ ޤާނޫނު ނަބަވީ ވަރަތަކަށް. ކަމާ ވެއްކަމުގެ ކަމާ. އިތުރު ދެން ފުރަތަން ތަރުތީބު ހައްދުތަކުގެ ބަސް ވެސް. އެ ހުރިހާ ޙައްޤުގެ ކުރިން ބަލާފަ. އެހެންނުނުން އިޖުމާ ބަލާފައި އާނައާއަށް އެ އިސްލާމީ ވަރަށް ސާބިތު ނުވާކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އެހެންނުނުން ކޮޖެން

އެ ސާބިތު ނުވެއްޖެއްޔާ އޭނަ ވައްކަން ކުރިޔަސް އަޙްމަދު އެ ވިދާޅުވިގޮތަށްވެސް އޭނަ ފުރި. އެ ޕްރިސަޕޮޒިޝަން ކަމެއް ޚާއްޞަ ކުރާއިރު ކޮން ޝަރުތު ޝަރުތެއްގެ ދަރުސްތައް ޚާއްޞަ ކުރާނެ. އެ ޝަރުތު ޝަރުތު ދަރުސް އޭނައަށް ނުވެއްޖެއްޔާ އިސް ފުރި. އެކުރާނެ ކަމެއް ނެތް. ޕްރިސަޕޮޒިޝަން މައްސަލައެއް އެއީ. އަޅުގަނޑުމެން ޕްރޮގްރާމް ކުރެވޭ ޕްރިސަޕޮޒިޝަން ކުރާނަން ޕްރިސަޕޮޒިޝަނުގެ ކުރާން މަސައްކަތްކުރީ. އެ ބާރުވާ މިސާލަކަށް އަޙްމަދު އެވިދާޅުވިގޮތަށް އެއްވެސް މިހާކަށް ނުވެސް އެކަމަކު އޭނަ ވިޔަހިރު. އެހެންވެއްޖެއްޔާ އޭނަގެ މައްސަލަ ރިޔާއްޓަ ނޫން އެއަށްވުރެ ގިނަ ކަމުދާ ކަމެއް ނެތް. ބުނެވުނު ހަމަ ނޫނީ ސަރުކާރަށް ވިހާނެ އެހެނަސް. ކަމަކަށް ނޫނީ ހަމަ އެހެނަސް. އޭނަގެ މަސައްކަތް އެހެނަސް ނޫނީ ސަރުކާރަށް ވިހާނެ. 1 އަހަރު ދުވަހަށް ގެ ބަރުދު ކުރުން ނުވަތަ ކަމުގެވެސް ކަހަލަ އުފެއްދުމެވެ. ޖިންނިއްޖެއްޔާ އަންނަނީ ހަމަ ޖެހުން. އެކަހަލަ ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބަދަލުވެ ގެންދިޔަ. އެ ދަރުވާ ކުރެވިދާނެ ނިންމަމުން ކުރިއަށް ވިސްނައިން ދަރުވާ ކުރެވޭ. މިސާލަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ އަށް ހަމަ ވަރަށް އޭނަ އެބަހުން ވަކި ހުރިހާކަމަކަށް ކުރިއަށް އެބަ އިނދޭ. އެހެންނަމަވެސް އެ ބޭނުމުގެ ނަންބަރު ބަލާލުމަށް، އެ ހިސާބުން ޕްރިސަޕޮޒިޝަންގެ މައްސަލައެއް. ޕްރިސަޕޮޒިޝަން ކުރިއަށް އަހަރު ވަރަށް ވަކި އުޅުން ފުރި ނުބައި ފުރަތަމަ ގޮތުގައި ނަންބަރު ބަލާލުމަށް، އޭނައަށް އެކަން ސާބިތުވެ ނުވި. ވާހަ މައްސަލައިގައި. ހަމަ ވަރަށް ވަރަށް ވާހަ ސަރުކާރުން ކުލާހިއްސާ ހިލާފަށް ހަމަވެއްޖެ ބަޔާންވެ އެބައިނދޭ. ވާހަ ފުރަތަމަ ކަމެއްވެއްޖެ. އެހެންނަމަވެސް ދަރުވާކުރުމުގައި ހުރި އެހެން ފުރަތަމަ. 2 އިންނަންވާނީ މި އިންނަނީ 1 އިންނަންވާނީ މި އިންނަނީ 2 ދަރުވާގައި. އެ ބައިގޭ އެހާއިރުކަމަށްވެސް ނުވަތަ ވަކި އެހެނަސް ކަމުން ނިންމުމަ އެ ރަގަޅުކުން ކަމަށް. އެހެންވީމާ، ދެވަނަ ފަހަރަކަށް މިހެންގެ މަސައްކަތް ދަރުވާތައް ނުކުރެވުނު. އެ ހެން ޕްރިސަޕޮޒިޝަން މައްސަލައަށް އެއީ ޕްރިސަޕޮޒިޝަން ކަމަށް ބަލާ ގާތުގައި އޮތް އިޖާ. އެހެންވީމާ، އަބްރަމަދު އެވިދާޅުވި ގޮތަށް ހަމަ ބަލާލާ ގެއްލިގައި އަޅުގަނޑުމެން އެއްކޮށްލަން ޖާގައި ނިންމާލެވުނުހެން ހިތަށް އެކަށޭނެ.

އަޅުގަނޑު ދަރުސް ހަމަކުރީ ވާހަކަ ދަރުސްތަކުގެ މިބައިގައި އަޅުގަނޑު ހިޔާލު ދިރާސާކުރި މުޤަދިމާގެ ބައިމަތި
އަޅުގަނޑުމެންގެ ވާހަކަ

ކަމަށް އިންގޭ ދަރުސް އެއީ އަސާސީކަމަށް ނޫން ދަރުސްތަކަށް އެއްގޮތަށް. ހަމަ އެވިދާޅުވި ނަމޫނާގައި އެގޮތަށް
އެއްކަމަށް

ވާހަކަދެއްކުން: އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބާއިދު ކުރަން. ދެން އަނެއްކާ މިސާލަކަށް ވައްކަން ކުރުމުގައިވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަން ހަމަ ފެނިފައި އެބަހުރި 5 ވަރަކަ ކުދިކާ ނަގައިގެން އެބަހުރި އެއް ނުކަނޑާ، ބަލާއިރު މިވަނީ ސަރުކާރުގެ ކަންތައްތަކުވެސް އަޑިހުކުން ނަގާފައި އޮންނަނީ. އެހެންވީމާ، ވައްކަން ކުރުން ވައްކަން ކުރިކަން އާދޭ ދައްޗަރ އެބަ ސާބިތުވޭ. އެކަމު އެއްކަމަކުގެ ޝަރުޢީ ފުރިހަމަ ނުވޭ. އެއްކަމެއްގެ ޝަރުޢީޙައްދު އެއީ ބައިވެރިވުމުގެ އެއްޗެކުން ވައްކަންކަންތައްގައި އެއްކަމުގައި ނުވެ އާނަ ޝައްކު ވާ އެއްޗެކުން ވައްކަންކަންތައްގައި އެއް ކަމުގައި ނުވެން. އެހެންވީމާ، އެއްކަމަކު އެ ޝަރުޢީ އެ ވިދާޅުވެފައިން އަސްލު އަދުގަދުވެސް އެވިދާޅުވެފައިން ޖެހިލުނުވާކަން ބަލާފައިން އެއީ ހަމަ މިގޮތަށް ހެދިފައިވާ ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން ކުރިން ބޮޑަށް އެންމެހާ ކުރި ބޮޑަށް ފެކުސަލްކުރި ހައްދިގޮ ކަމަށް ވާއިރު ހިނގިން އެހަކަން ވައްކަން ބޮޑަށް އަހަރެއްގެ ދިރިހުރި އަ އަމުބަރި ކުރުމުގެ މައްސަލަ އަހަރެން އަކަހާ ކަމަށް ބިރުން އެކަން ކުރުވަން އިސްލާމްދީނުގައި އަންނަ އެއްސުލްތަކަން އަ ޝަރުޢީ ޙައްދު ފުރިހަމަ ކުރުވަން ބޮޑަށް ޖާނުގައި އެބައި މިކަމުވަން. ހަމައެހެން ޖެހޭގައިވެސް އަސްލާ ޒާބިތު ހިފުމުގައިވެސް ދިރިހުރުވަން އެހެންނަހީނުތަކު ޒާބިތު ދިރިހުން މަރާލުމުގައި އާއިލާގެ ދިރިހުވެސް މަސްލަހަތު ދިރިހުން މާލެހިރި. އެހެންވެއްޖެއްހާ އާނަ މަރައި ނުވާނަން. އެހެން އަދަބަކަން ވައްބީ. ދިހަ ދިހަހަން ހަނި މާލުކުރަން. ހަމައެހެން އަދަބުވަކަވެސް އެގޮތަކަން ހަމަ ހުކުމް ބޮޑުކަން އެއްބަރު ކަންކުރިމާއި އެއްބުރި ކަންކުރިމާ ވައްކަން ބައި ކަމަސަކަން. އެހެންވީމާ، އަޝަރުޢީބައްވެސް އަދާ ހަދުކުރީ. ޤާނޫނަށް މުސްތަޤިއްލު ކަނޑައަޅާ ދު ހައްދުގެ މި ޖޭގެ ކަމަސަކައިގައި 8 ފަހަރު އެފަހަރާ ފެނުނު. މިހާ މަލަބިގައި ނުކުމެ މިއައްބަރަން ނާކަފިއްޔާ ނުފެންނާނެ. އެހެންނަމަވެސް އެހެންވީމާ، ޖޭހާމިހާ ކުރިމާ އާނަ 100 އެތިހަރުން ދަހާފައި އަރުވާލާން ނުވަތަ ދުރު ކުރިކުރި ހިލާފުވަކާއި އެކަކަށް ނަމަވެސް ރަދިކު ކުރަން. މިއަދުސަލަ މިޔަން މިހުރުއް ބަނޑުޖެ ކުރާ ވައްކަން ހުކި ސާބިތުވުން އެއީ މުސްލިމުއްގެ ކަމައް. އެހެންކަމަން ވައްޖެއްހާ އެޝަރުޢީބައިކާއި ހުކިބައް ސާބިތުވާދޫބައް ނިޔަކަށް ބަދުސޫއްހަކަށް ބާރުން ބާއްވަން. މުޖުތަމަޢު ސަލާމަތުން ބައްޓަމަތުވެސް. ބޮޑު މައްކަލުން އެއީ ކުރާގޮތް. ދުން އެކުރިކުރި ހިތާފުބައް ހުރި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ އެބިކާ ކުރުމުގެ އޮޅަރުން ސާބިތުގެ ނުވިއްލެ މިހަކު ބިޔާ ކުރިކަން ސާބިތުވާ ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން އާނައަރުން އަދުބާރުން. އެއީ އަޅުގަނޑުވެސް ދަންނަވާލަން ބޭނުންވާ ވާހަކައެވެ.

ޑާޒަންސް އުމުރު ދާއިރާގެ ގެންބަދު ހަމަ އެދުރުކުރުމުން އިނގިލާބީ ދުނިޔެ އަޅުގަނޑުވެސް ހިތްހުރި ވާހަކަ. އެޖުދުން ސުވާލުތަކެއް

އިމްތިޔާޒު ފަހުމީ ވާހަކަދެއްކެވުން: ޔުނިވަރސިޓީއިން ކުޑައިރު ވަކި ސްކޫލަކަށް ކަނޑައެޅިގެން ޖެހުން އަޅުގަނޑުމެން ހަވާލުދީފައި ކުރަން. އެހެން ދުނިޔެއާމެދުން ނިކުންނަން، މިސާލަކަށް ގުނޭގެ އަޕާޓްމަންޓަށް ދުރުކުރުމީ އަޅުގަނޑުމެން ވެއްކަން އަޕާޓްމަންޓުގެ އުފާވެރި އަސްލަ ކަހަލަ ގޮތަކަށް ދައްކާ އުފާވެރި. އެހެން ނަމަވެސް ހުރިހާ ފާއިތު ހަމަށް ފާއިތު ކުރިޔަސް ގޮތަކަށް ސާބިތުކޮށް ނުވެއޭ އުޅުނީވަރަކަށް. އެހެން ނަމަވެސް ވެއްކަން ކުރިކަން އެބަ ސާބިތުވޭ. ދެން ގުޅޭގެ އިސްތިހާރާއި ގެދޮރު ދޫކޮށްލެވޭ ޙާލަތުގެ ބޭނުމުގައި ގޮތެއް އަދިބައެއް ގޮތުގައި އެހެން އަދިބައި ދެން އަދިވެސް ޖަމާކުރެވުން. އެގޮތުން ދޫކޮށްލެވިއްޖެއްޔާ އަދި ނިކުންނާން އެހެން ނަމަވެސް ވަކިން ބޭރުވެގެން ހިނގައިދާން އިސްލާމީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ކުރިން ގޮތެއްވިޔަސް އެބަ ހަމަޖެހޭ ދެނެގަނޑޭ ދަރުމަ ކުރުވުން މާރުދުއާއި ސުލްޕޫޝަންކަން ހަމަޖެހިފަ ދަރުމަ އުފުލެންވީނި. އެގޮތަކަށް ސާބިތު ނުވެއްޖެނަމަ އަނބިކާވެސް ސާބިތު ނުވި ގޮތަކަށް ނިމެންދޭނީ. އެކަމަކުވެސް ހަމަ އަނބިކާ އެނިކުންނާން އަނބިކާ ވަރަށް ހިތި އެހެން ކަހަލަ ނަތީޖާއެއް. ވެއްކަން ކުރިކަމަށް ސާބިތުވެފައި، އަނބިކާ ދުވަހު ފަހަރަށް ދައްކާ ނުކުރާ ގޮތަކަށް ދިނުން. އެއީ އެއްބާވަތެއްގެ މަޢުލޫމާތުކަންތައް. އެކަހަލަ ވަރަށް ގިނަ ނަތީޖާތައް އެބައުޅޭ އެފަދަކަން. އެހެންވީ އަޅުގަނޑުމެން އެހެރީ ކަންތައްތަކަށް އަދި ބިރުއަޅާ ކަންފަށާ މިކަންތައް ނިންމަންވީ މިފަހަރު. ޝުކުރިއްޔާ.

ބޮޑު ދާއިރާގެ ގެންބަދު މަސްލަހަތު ހަމަތަކެއް. އަޅުގަނޑަށް ހިތަށް ފުރުޞަތު ޒާތުގެ މިކަހަލަ އެއްޗެއްތަކަން ކަންނޭގެ.

ނަޖީމް ރަޝާދު ވާހަކަދެއްކެވުން: އެއީ މިކަމުގައި ބައިވެރި ދެއްކުމަށް ވާހަކަދެކެން އަދި އުސޫލުތަކާ އިބްރާހީމް ދެއްކުމަށް ވާހަކަދެކެން ހަމަ މުޅި ކުއްލިއަކަށް ތިއްބެވި ކުރިއާ އެބަ. އެގޮތަށް އެކަން ހަމަ ފާއިތު ކުރިއާ ވަރަށް ސާބިތު ނުކުރާ ކަމަށްވާނަމަ ދެކޮޅު އެހެން ބޭނުންވުމުން ސާބިތު ނުވެއްޖެނަމަ ކަމުގައި ދަރުމަ ވެރިކަން ކަމަކަށް ވަނީ އެހެން ސާބިތުވީ ކަމަކަށް ވަރަށް ހިތި ކަހަލަ ހާލަތުގައި ދެކޮޅު ދާދި. ބަލައިފިނަމަ އިސްލާމީ ދީނުގައި ހަމަ ފާއިތު ކުރިއާ މިހާރުނިން ޢިބާރާތް ކުރަމުންދަނީ. ބޮޑުކަމަކީ މިނޫނެއް އަދި ދީނުގައި ނުފެންނާ މިކަމުގެ ބޭނުމެއް. އެހެންކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ހިތަށް އެކަމަށް ފާއިތުވީނަމަ ވަރަށް ކުރި ފެންނަކަން އެކުލަވާލަން

ބުނުމް ސިއްވޯގުމާ ވާކަމަށް ވަނަޖާމުން ނޫނީ އޭނަ މިނިވަންކަމާއި އެކު ދުކާނުތެރޭގެ ވާކަމަށް ވަނަޖާމުން އަދުގަނޑުމެންގެ ބޮޑުތަކި ކުރުކުރުން އިޝްތިހާރުގެން ކަންކަމުގެ ދޮރު. ކުރުކުރުން ހުއްޖަތްތަކާއި ހަމަ ޖޫރިންޖާ ކަންކަމާ އޭނަގެ މައްޗަށް ސާބިތުވާ ކަމަށް ވަނަޖާ ހައްދު ފޯރުމުކުރާ ވަރަށްވެސް ސާބިތު ނުފިޔަސްވެސް ހުއްދަ އަންނަން. އެއީ އަދުގަނޑު ދަންނަވާލަން ޖާހިލުވާ ވާހަކައެކެވެ.

ރިޕޯޓަރުން ވާހަކަދެއްކުން: އަދުގަނޑުމެން ހަމަ އޭނަގެ އެންމެ ފުރަތަމަ ހޯދުނު އޭނަގެ ބަލާ މިފަދަވެރިން އަދުގަނޑުން ހަމަ މިސްކިތް ދައްވާ ގުޅުވައިގެ ވަގު ސިޔާސީ ދަރިން. ވަގު ކުރެކުން ހަވާލުކުރިއައި. އެކުރޭ ދައްވާގެ މަސްރަހާގައި ސަރުކާރުގެ މަސްރަހާގައި އާންމު މަތަކުން އެކުރޭ މީހަކަށްވެސް ސާބިތުވާނެހެން މީހަކަން ސާބިތުނުވި. ހުކުމްޖެހުން ވަނީ އާންމުން ދެން ފާޝިއަން އިގްތިޞާދު އޮފީސް ހުވާ އާންމުން އެހެން ކަންތައްތަކާ ސާބިތުވެއްޖެ ޔާއާއި އެހެން އަލަށް އެކުލަވައިލަން ކުރެވުން. މިސާލަކަށް އަންހެނުން ބަލިވެ ހިނގިގެން އެ މުޅިނިގައި މީހުގެ މުޅިސަކަ. އާންމު މައްސަލަ ޖީހާގެ ދައްވާ ކުރުވިއްޔެ އޭނަ އިންޒިޔާތު މިސާލަކަށް ވީއެ. ފުރުން އެ އިއްޒިޔާތު އަނބުރާ ގެންދިއުމާ ހަމަ އެހެނދުވީ މަސްރަހާގައި. އެކަމަކު އާއާ ބަހަށް ބޮޑުކަން ކަރަވަރު ކުރުވާދި ފާސްވީ އަމިއްލަ އިޖުތިމާޢީގައި ސިންމައިގެ ނުވާނެ އާއަ ނަހަރަފަރަށް ބަލިވެގެން މީހުގެ ގޮތް. ރަނގަޅުދަރި ވެސް މީހުގެ ގޮތް. ނޫނީ ބަދުއަޚުލާޤީ އަމަލު ހިންގި މީހުގެ ގޮތް. އަމިއްލަގައި ބުނެވޭ ކުރެވޭ ކަމެއް. ސިފައި މަސްރަހާގައި ދިރުމުގެ ކުރިން ދަޢުވާ ހުރަހަ ފަރާތުން ދަޢުވާ ބައްޔަކުރުމުގެ ހެކި މިންވަރަށް ބަހާލަކަށް އެންމެ ގެނބުނު ދެއްގާ ސާބިތު ނުވާކަމަށް ފެންނާތީވެ އާންމު މައްސަލަ ބަދުއަޚުލާޤީ އަމަލަކަށް ދައްވާ ކުރުން އެއީ އަދި ގުޅެން އެހެން މައްސަލައެއް. އެކަމަކު އަދުގަނޑު މިދަންނަވާ ބަހުދު ޖާހިލުކަމަށް ކުޑުވުމުގެ މައްސަލަ ދައްވާ އުފެދިއްޖެ ކަމަށް ވަނަޖާ އެދެއްވާ ސާބިތު ނުވަނަޖާ އާއަ މިނިވަންވީއޭ. ފަސޭހަކުރަން ޖެހިގެން ނުވެއް އެސްކުރީ މަޖިލީހުގައި އާއާގެ މައްސަލަ ބައްލަވާ ކަސްޓަރުގެ ހުއްދައެއް. ޝުކުރީ.

ތޮޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ނާޒިމް ރަޝީދު

އާދޭ، ޢިއްޒަތްތެރި އިއްޔާކަހަން ތާއިދު ކުރަން. އެހެން ހަމަ ޢިއްޒަތްތެރި މެމްބަރު އަދުގަނޑަށް ހިވަނީ ޕްރޮސީޖަރުގެ ކުރިމަގައި ކަސްޓަމް މިގައި މުޅިއްމުވަނީ. ޕްރޮސީޖަރ ކުރައިދު އެކާޑު ކުރިވެ

ވާހަކަދެއްކެވުން: މާއްދާއެއްގެ ސަބަބުން އޭނަ މިނިވަންވާގޮތްވެސް ވެދާނެ ތިލިދުރުވާހެން. އެހެންވީމާ އެކަންތައްތަކާއި މެދު އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީގައި އަދިވެސް އިތުރަށް މަޝްވަރާކުރަން އެބަޖެހޭ ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ.

ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ދެންމެ ތިލިދުރުވި މައްސަލައިގައި ކުޅުކުޅަ ތަފާތުތައް އަޅުގަނޑުގެ. މިހާރު މިސާލަކަށް ދަޢުވާ ކުރާ އިދާރާގައި ދަޢުވާ ކުރަނީ އަންހެނަކު ވީމަ ޝަހާދަތުން އިޢުތިރާފުވެވޭން މިސާލަކަށް. ދެން އެހެން ނަމަވެސް ދަޢުވާކުރަނީ ނިމި ޝަރީޢަތުގެ ވަކި މަރުޙަލާއެއްގައި އޭނާ އެ އިޢުތިރާފުވުމުން ރުޖޫޢަވެއްޖެ. އެހެން ކަމުގައިވެސްވިއްޔާ އޭނާ ކޮންމެވެސް އެއް މަރުޙަލާއެއްގައި ރުޖޫޢަ ހަދައިފި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނުގައި އޮންނަންޖެހޭނެއޭ އެފަދަ މަރުޙަލާއެއް ދިމާވެއްޖެ ކަމުގައި ވިޔަމަވެސް ކޮންތައް ކުރެވޭނެގޮތެއް ކަނޑައަޅާފައި. މިސާލަކަށް ދޫކުރުމުގެ ދަޢުވާ ނަމަވެސް ކުރެވޭ ކަހަލަ ގޮތަކަށް. އޭނަގެ މައްސަލަ އެއާދިޔަ ކަނޑައެޅޭ ކަހަލަ ގޮތަކަށް އޮންނަންޖެހޭނެއޭ. އެއީ އެފަދަ ބޮޑު ކަމަކުން އޭނަ އިޢުތިރާފުވެގެން ލަސްއެއް ދަޢުވާ ކުރަނީ. އެބާރީ ޖިންސީގޮތަކަށް ދަޢުވާ އުވާލުމަ ހުށަހަޅާކަށް ނުޖެހޭނެ. އޭނާ އުވާލުމަ ހުށަހަޅާނި އޭނާވި އިޢުތިރާފުވުމާގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް. އެހެން ނަމަވެސް ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި އޭނާ އެކަމުން ދުރުހެލިވެގަތީ. ދުރުވެއްޖެކަމުގައި ވަނިވިއްޔާ ދެން އޭނަ ޢާއި ދޫދެއްކުގައި ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ކޮންމެވެސް އެއް މަރުޙަލާއެއްގައި ދޫވާ ހާލަތެއްވާނީ އެކަމުގެ މައްޗަށް ޢުޤޫބާތް ކަނޑައެޅޭ ގޮތެއް މިފަދަ މައްސަލަތަކެއްގައި ވެއްޖެއްޔާ އޮންނަންވާނެއޭ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅުގަނޑުމެން އެހެން މިސާލަކަށް ދަމާތޯ. މާބޮޑެއް މި ޖިންސީގެ ވާހަކަ ނުދައްކާ. އާދައިގެ ދުވަހުގެ މެންދުރު ދަތުރުގައި ކޮންމެހެން އެވާހަކަ ނުދައްކާ. އަޅުގަނޑު މިހިތަން އަރައި ވައްކަމުގެ ވާހަކައެއް ދަމާތޯ. އަތް ކަނޑުމުގެ ތިޔްރަން. އަޅުގަނޑުމެން އަތް ކަނޑުމަށް މިހާރު ވައްކަންކޮށްގެން އޭނަގެ މައްޗަށް ޘާބިތުވެއްޖެނަމަ އިޤްރާރުން ކުރެވިއްޖެ އޭނަގެ މައްޗަށް ހައްދު ގާއިމުކުރެވޭ ވަރަށް މިކަން ސާބިތުވާ ކަމަށް. ތިޔަ ތޭގެ މަރުޙަލާގައި ބޭނުންވާ ހެކީގެ މިންވަރާއި ދަލީލު ހުށަހެޅުމަށް ބޭނުންވާ ހެކީގެ މިންވަރާއި، ދަލީލު ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ހެކީގެ މިންވަރުތައް ތަފާތު ދެއްތޯ. އެކަން އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލު ކުރަންޖެހޭ. އެހެންވީމާ، ޙައްދު ގާއިމުކުރެވުމަށް އޮތް ކުރެއްގައި ހައްދު ކަނޑައެޅުމަށް އޮތް ކުރެއްގެ މައްޗަށް ދަލީލުތަކުން ހުރަހެޅިއްޖޭ ޘާބިތުވާނޭ ޖެހުނީތޯ.

ޝަރީޢަތަކަށް އެއްޗެއް ސާބިތުވެއް ނުވި. ސުވާލަކީ ދެން އޭނާގެ ވައްކަން ކުރެވުނީ ގެއަކަށް ގަވާއިދާއި ޚިލާފަށް ވަނުމުގެ އަދަބު ދެވޭނެތޯ. ނުވަތަ މީހުންގެ އެއްޗެއް އޭނާގެ ރުހުމާއި ނުލައި ގެންދިޔުމުގެ އަދަބު އޭނާގެ ވައްކަން ފާސްކުރަން ކަނޑައެޅިދާނެ އެއްވެސް އިޖުތިހާދެއް އެ ދަނޑިވަޅުގައި ފާސްކުރަން އޮވެގެން ނުވާނެ. އަބުދަލު އެވިދާޅުވި ހާލަތުގައި އެބަހުރި ޙައްޤުތަކުގައިވެސް މިހާރުވެސް ކުރާކަމެއް ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ދޮގުހެދި ދިފާޢުގައި ވަކީލާ ދޮގުހެދި ދިނުމުގެ ދަޢުވާ ވަކިން އޭނާގެ ވައްކަން ކުރީ. ޤާނޫނާއި ޚިލާފު ފަރާތު ހަމަވަކިން ވަގުތުން ފިދުވާ އިދާރާ ކުރެން. އެއީ ވަކި ދަޢުވާއެއް ދެއްކޭ. ދަޢުވާގެ ބިރުއިން އެފަދަ ވަކި ދަޢުވާއެއް. އެކަމަކު އިޖުތިހާދު ނަޝީދަ ވާހަކަ މިދައްކަނީ ގެއްލުމުގެ އަދިއްޔާމަކީ ކުރަން. ހުރަހަށް ޖާނަށްޓަކައިވެސް ޤާނޫނީ ވެރި ކަމަށް. ފާސް ހުކުމް މި އިއްވަން ވަކިކަމަކަށް. އެހެން ނުވަތަ ޙަރަކާތް އަދިވެސް ކުރާނެ ފާހަގަކުރެވޭ އަދިވެސް އިޤްތިޞާދީ އަދުލުއިންޞާފު ހިމާޔަތްކުރުމެވެ.

އަދިވެސް ހިމެނޭ ބާވަތް އަދިވެސް ކަނޑައަޅާ ޢާއި ޤާނޫނު އަސާސީގެ ދިވެހިބަސް ޤާނޫނަކަށް

އުސޫލު ދާއިރާގެ ގުންބަރު

އަލްޤާސިމް ބަޝީ ވާހަކަދައްކަވުން:

މިގޮތަށް މި ޤާނޫނު ދައްކަނީ. ބަޔާ ފަންނުގެ ދިރާސާ އަދިވެސް ފިޤްހުގެ ކަމުގައިވާ ބޭނުންތަކެކޭ، މިސާލަކަށް މިވާހަކަ ކަމެއްގެ އިންސާފަށް. ވާހަކަ ޢަމަލުކުރުމުގައި ފިޤްހުގެ ޤަވާޢިދު މިސާލަކަށް އެއްފަހަރު މިޤާނޫނު ކުރަން އެހެން ވާހަކަ ކުރި. ޝަރީޢަތް ކުރުމުން ކުރިއަށް މިވާހަކަ ވާހަކަ ކުރުމުގައި އެހެން އަސާސީ ކުރާ ވަގުތު ސާބިތުވެއް ނުވޭ. ދެން އެހެން ކަމަށް ވިސްނުން އެހެން ވާހަކަ ކުރިކަން ސާބިތު. މިސާލަކީ ޝަރުޢީ ގޮތުން އަދިވެސް ވަކިކަމަށް މިހާރު ހާލަތުގައި ބާރުގައި އިންސާފު ވިސްނާ. ޝަރުޢީގެ ދަޢުވާގެ މުޢާމަލާތުގެ މިހާރު އެކަނި ޙައްޤުތަކު ވާހަކަ ޤާނޫނީ ވާހަކަ އެއްވެސް ޤާނޫނުގެ ވުޖޫދު ނުކުރެވޭ. އެކަމަކު ވާހަކަ ކުރިއަށް ދިޔަ. އެހެން ކަމަށް ވާހަކަ އިޤްތިޞާދީ އެހެން ވާހަކަ ކުރިއަށް ހަމަ އެއްވެސް ޝަރީޢަތުގެ ވަކިން ސާބިތު. ވަކި ޝަރުޢީ ފިޤުހަކަށް ނުވާތީ އަސާސީ ނުކުރެވޭ. ފާހަގަކުރަން އަދިވެސް ފާހަގަ ހަމަ އޭނާގެ މައްސަލަ ޤާނޫނު ނުކުރެވޭ އެއީ އެޝަރުޢީ ފިޤުހަށް ވާހަކަ. އެކަމަކު ވާހަކަ ކުރުމަށް ސާބިތުވިޔާ، އޭނާގެ މައްސަލަ އަސާސީއަށް އެބަ ހައްދުގެ ދީން އެކަމަކު ޢަމަލީ އަދަބެއް. މިއަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ ޙައްދު ދެވޭ ޙަޤީޤީ ދެއްމި. މިޢަމަލުގައި ކުރަންޖެހޭ ދަ ފިޤުހަކަށް ޝަރީޢަތް، ދައުލާ އުފެދުނު ނުޖެހޭ. އަސާސީ އޭނާގެ މައްސަލަ ހަމަ އުފެދުނު ދައުލާގެ ޙުކުމް

އެއްބައި ސާބިތު ނުވި. ސާބިތުވި ބައިން ސާބިތުވި މިންވަރަށް އަދަދު ކަނޑައެޅުމުން އަޅުގަނޑު މިދަންނަވާ.. އަޅުގަނޑަށް ވިސްނުނީ އެހެންނެން.

(ހުސްވަގުތު ކޮޅަކަށްފަހު)

ބިލެތްފަހީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލް ރަޝީދު ވާހަކަދައްކަވަމުން:

އާދޭ، ދެކެވުނު ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ހިތުން މުޅި ޤާނޫނުއަސާސީގެ މިހާރު ފަރުމާ ކުރެވިފައި އޮތްގޮތާއި އޭގެ ވިސްނުންތަކާއި އެއްކޮށް ހިއްޕުމުވެސް އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިލަން އެބަޖެހޭ. ނަޝީދު ދެންމެ އެވިދާޅުވި ވާހަކަފުޅަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދު ކުރަން. އަޅުގަނޑުވެސް ހަމަ މިއިން ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ޕްރޮސީޖަރުއާ ޝަރުޢީގައިވެސް ދެކުނު. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފަހުމުވެފައި އޮންނަ މަޖިލީހުގެ ޤަވާޢިދުގެ މައްދާތަކާއި ބޭނުންކުރާނެ އެއްޗެއްކަމަށް ގަބޫލުކުރާ ކަމެއް ނޫން. ފަހުގައިވެސް އިތުރު މާއްދާއަކުން އޮޅުވާލަނީ ދަށުގާ ކުރެން ނިންމައިގެން އެހެން ބުނެވިދާކުން. އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހަޅާ 88 (ނ) ގެ ދަށުން. ނިންމާފައި 88 (ހ) ގެ ދަށުން އުފެދިފައިނުވި. އެހެންވެސް. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ހަމަ ސިޔާސީއަށް ނުވެސް ވަންނަނީ އެކަށަކައްކައި އިނގޭތޯ. އެއީ، އެހެން ޤާނޫނީއާ ޤާނޫނުއަސާސީގައި މިބުނުވައި މިއަސްނަ ގެބަތް ޤަޒިޔާ ކަރަތަ އެއްޗެހި. އޭގެ ބާރުން ގެބަތް ޤަޒިޔާއަކީ އެއް ކުރަރަށް 2 އަދަދު ދެވުން. އެއީ ރަޔިތުންގެއި އެ ދައުލާ ކުރުވާ މަރުހަލާގައި މިއުޅި ވަށާއި ޤާނޫނުތަކާގެ ހުށަހަޅާނެ މި ޖިނާއީ ރަދުދުގެ ނިޒާމުގެ އެއްސަމި ކުރިއްޔު އެއް އަސާސަށް 100 މިހުނަގެ ތެރެއިން ވާހަކައަށް މައްސަލަ އެކަކަށްވެސް އަދަދު ވާހަކައަށް ނުލިބުން ގާ ޖުރިއްމާ ވާހަކައަށް މި ނިޒާމުގެ ދަށުން ކަށަވަރުން ދޫވެގެން ދިޔައަސް މައްސަލަ އެކަކަށްވެސް އަދަދު ލިބިގެން ނުވާނެ. އެހެން އޮންނަ ކަމެއް މިކަމަށް. އެހާވެސް ސަޕްރީމްކޯޓް އޮންނަ ކަމެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެއްގޮތަކަށްވެސް ތާއީދެއް އަޅުގަނޑު މިދަންނަވާ ކޮންމެހެން އަޅުގަނޑުމެން އެބުނުބަދަލު ދިޔުއްޔާ ރަޔިތުންގެއި ޕްރޮސީޖަރުއަބަދު ޖެންއަރަލްގެ ކުރުދޭތީގެ ބަހުއްޔާ ކޮށެން ދުވަސް. ޕްރޮސީޖަރުއަބަދު ޖެންއަރަލްގެ ރުޅިގައި މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ފުރިބަލަ ދެކިލުން ކަންކަމެއް މިސާލަކަށް ވަކި ހިސާބަކަށް ޕްރޮސީޖަރުއަބަދު ޖެންއަރަލަށް އެ ދައުލާ އަނބުރާ ގެނައުމަށް. ގެންދެވޭ އެހެން ދައުލާއަށް. އެހެންނޫން ސާބިތު ނުވެއްޖެއްޔާ އެހިސާބަށް ބުނެވެ ދިއުމާ ދުވަހު އާންމު މައްސަލަ ޕާސް އެހެން ދައުލާއްކާއްތިކެއް ޕާސް އަދިއްލަކަށް އާންމަށް އަދަބެއް ދީ ޢުސޫލު. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ގެބާލެއް ނުކުރެވޭ. މިސާލަކަށް ވަކި ހިސާބަކަށް ދިޔައީމާ، ޝަރީޢަތް ދާ ގޮތުން ޕްރޮސީޖަރުއަބަދު ޖެންއަރަލަށް

އެބަ އެނގި ވަޑައިގަންނަވާ މިނަވަރަކަށް ސާބިތުވުން ނުވާނެކަން. އެހެންވެއްޖެއްޔާ އެހިސާބުން

އާދެ އަނބުރާ ގެންދެއްސަވައި އެހެން ދަތުރުވާހެން އަޅުން ހުރަހެއްނެތް. އެހެންކަމުގައި ބުނެވޭ ކަމަ

ސޮއިޖެހުމަށް އެކަމެއް ނުގެނެސް ކަމެއް ނޫން. އޭނާ ދެން އަދި އަޅުގަނޑު ދޫކޮށްލުމަކީ ދަރުމަވެރިކަން

މިސާލެއް އެދިހިނާ ތަންތަނުގައި އެބަ ހިނގާ ދުއްތޮ އަދި އިވިވަޑައިގަންނަވާ ކަންތައްތަކެވެ. ޝިޔާ

ބަހުގެންނެވި ހިތަށި. ޝިޔާ ބަހުގެނެވި. އެބުނަނީ ސަލާމަތުން ކަލެއަށް މިގޮތު ދެ ދަރުވާލެއް އެބައްތާ

ކުރެވުނު. އެއް ދަރުވާލެއް ކަށި މިހާރު ދުރިކަމުގެ ދަރުވާއެ. އަނެއް ދަރުވާލެއް އާގެ ދުރުމުގައިވެސް

އެބަޔާ ޖެހިލާއެވެ އާދަމަށް ލިބޭ އަރަބި. އެއީ މިސާލަކަށް ވަކިމުއްދަތަކަށް ޗަލަންލުން ނުވަތަ

ބޭނުން ކަލާ އެއްބަސް ވަންޏާ ތިމަންނަމެން ކުރަނީ ތަނެއްޖެހުން ކުޅޭ ދަރުވާލެއް، ދުޝްމަނުން ލިބޭ

ކަހަލަ. އެއީ ވާހަކަ ސަލާމަތްތަކާ އެތަނުގެ ބައިވަރު ގޮއިސާލެއް އެބަލި އާދަމަކަށް ދަރުވާ ކުރަން.

ކޮޅުތަކާ ވަގުތު އެބަލި. އެހެންވީމާ، އާދަ އެއްބަސްވެގެން އެހިސާބުން ނިންމާލާފައި އޮތްޖެހުމާ

އެއީ ދުލޮރާތައްވެސް ލިބުނު ހާމަވާލެއް. އެ އަޅުގަނޑުމެން މިއުޅުނީ އިސްލާމު ކުރަން. އަދި ކޮޅުގެ

ވަގުތުތަކާއި ރައްދުތެރި ގުޅިސާލާއި މިއީ ލިމިޓެއް ރިސްކަސް ކުރެވިދާނެ ދަންނަވާނަމަ.

އެހެންވީމާ، ޝިޔާ ބަހުގެނެވި މިއަދުނޫނީ. އެއްޗިހިކަމުގައި އެންމެ ގަދައަށް ކުރާ ކަމެއް މި ޝިޔާ

ބަހުގެނެންނަކީ. އެހެން ނަމަވެސް މިދަންނަވަން އުޅޭ އަނބުމަތީ އެފަދަގޮތް ނުކުތޮވެސް އަޅުގަނޑު

ގަބޫލުކުރާ. އެހެން ނަމަވެސް އަޅުގަނޑު ހަމަ އެއްގޮތަކަށްވެސް ގަބުލު ނުކުރާ ކަމެއް ވަރަށް

ގިނައިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދިމާވެފައި އެބަހުރި އެހެން. ހާއްޖޭގައި ހައިކޯޓުން އެކަންތައްތަކުގެ

ކުރަންވީއޭ. ދެން ދަރުކޯޓުތަކުގައި މަސައްކަތް ކުރައްވާއިރުގައި ނަޝީދު

އެމާރާތުގެ ވަގުތުން އަޅުގަނޑުމެން ހާއްޖޭ ހަރަދު ކަނޑައެޅުމަކުގައި ދޮރު ހެޔޮ ދިނުމުގެ

އެދަރުވާ ވަގުތުން އަޅުގަނޑުމެން ކުރަން. މިދަންނަވާ އެބާރި ޖެހިރަށުގެ އާޒާދު އާރުގައި ގޮއްސަ

އާދެ ގަޑިން އެކަން ކުރަން. ކުރެއްވިތާ، އެ އާދެއްނެ އާރުގައި އެކަންތައް އެހެން ބަޔަށް

ބީރައްޓެއް އާދެއްނެ ޝަރީއަތް ކުރުމުގެ ގަވާއިދު ޖޫރިގައި މިއާދަ ހާއްބަ އިއްތިރާފުގެ އުސޫލެއް.

މިގޮތު އާދެވެނީ މިފަދަ ސުލްޠާނުގެ ވާޖިބުތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން މިކަމާ ޖެހެނީ ޖެހޭނެ ވަކިން ނުވަތަ

ދަފުތަރުތަކުން. އެދަފުތަރު ބަލަން ކުރިއެއް. އެހެނާ އަދިއެކަ ދަފުތަރު ބަލަމުން ނުކުރެވޭނެ. އަހަރު

ކަނޑައެޅުމުގައި އަދާނަ ދަފުތަރުތަކުން ބަލަން ކުރިއެއް. އެހެންމީހާވެސް އެއްކަލަ ވަކިން ތަފާތުވާނެ

ކުރިއާ. މިގޮތު އާދަ ދަފުގައި އާދެ ހިލަބަހެއް އާދާ އިއްތިރާފުގެ އަނބުރާ ގެންގޮސް އުސޫލުތަކެއް މިގޮތު

ކަނޑައެޅުމުގައި ހުރިހާ. ކުރީގައި އަޅުގަނޑުމެން ކޮޅަށް ދާއިރު އާދަ ބޭނުން ހަމަ ތިމަންނަ

ގައިގައި ތަޅާ އަނިޔާކޮށް މަޖާ ހަދައިގެން ތިމަންނައަށް ދަންވަރު ނިދާލައި ޖެއްސަ ގެނެސް މިހެން ހަދައިގެންނެވެ. ދެން ގޯސް ކުރައްވާން ސުވާލަކީ އިނގިލީގެ ނިޝާން ޖެހިންތޯ، ސާފު ކުރިންތޯ، ސާފު ކުރީ ކޮންފަރާތަކުން ގެއްލިގެންތޯ. އިނގިލީގެ ނިޝާން އަތުގައި ހިފެހެއްޓިގެންތޯ ޖެއްސީ އެއެއް ނާހާން. އެބައި ހިނގިތޯ އަންނާނީ. މިދުވައި ހިނގިތޯ، ސާފު ކުރިތޯ އިނގިލީގެ ނިޝާން ޖެހިތޯ އެހިސާބުން ނިމުނީ. އެހެންނޫނީތޯ އަބުމަދު. އަޅުގަނޑުމެން އެކަންތައް ކޮށްއުޅުނީ އެހެން. މިދެންނުވާ ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް އުޅުނީ. އެހެންވީމާ ވަރަށް ތަފާތުވާން އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ އަޅުގަނޑުމެން މި މުޅި ޕްރޮސެސް ކުރިމިނަލް ޖަސްޓިސް ސިސްޓަމް އެކީ ވަގުތަކަށް ވާހަކަ ދައްކަން ބޭނުންވަނީ ކޯޓު ޕްރޮސީޑިއަރުގެ މައްސަލަތަކުގެ މިޑިޔާ ބަޔަކަށް ކަމެއް ކުރުމަށް. އެހެންވީމާ، މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރު ނިޒާމު ވަރަށް ބޮޑު ހަމަ ބަދަލުތަކެއް ގެންނަށް ފެނޭ. އެހެންވީމާ، ޖުޑީޝަލް މިނިސްޓްރީގެ ކުރިން ނަޝީދު އާ ފޮރެންސިކް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ކުރުމަށް ޕޮލިސް ޑިޕާޓްމަންޓް ޖެނެރަލްގެ ރަށު ކޯޓަށް ބަދަލު. އެއްބަސްވުމެއްގެ ހަމަތަކުގެ ނުފެނޭ.

އަޅުގަނޑު ދެން މި ހަމަޖެ ޒަމާނުގެ ނުކުތާއަކަށް ވާހަކަ ދައްކަންޖެހޭނެ މިހާރު މައްސަލަ އެހެން ޖަމާޢަތުގެ ޕްރޮސެސް ދަރިޔަނާ ކޮންޓްރޯލް. އަސްލު ފުރަތަމަ ޖެހޭނެ މިސާލަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ފުރަތަމަ ވާހަކަދެއްކީ ހައްދު ތަކަން. އަސްލު، ކޮންމެ ކޮންމެ ކުރަކަން އަޅުގަނޑުމެން ކޯޓަށް ދައުވާކުރުމުގެ މުއާމަލާތްގެން އެމީހުން ދައުވާ ކުރަން ދިނިޔާއަށް ނޫން. މިދެކުނީ ހައްދު ތަކާގެ ވާހަކަ ދައުލަތުން އިންސާފުގައި ހައްދު ތަހުގީގުކުރުމުގެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން ނޫނީ ނުކުތާއެއް އެއީ ވަރަށް ވަރުގަދަ އިނގިރޭސި ޝަރުޢީ ތަކެތީގެ ރުހޭ. އެ ޝަރުޢީ ތަކެތި ފުރިހަމަ ނުވެއްޖެއްޔާ ނުކުތާވާން ކަމަށް އަތްޕުޅުގެ ހުށަހަޅަން އޮތީ ރުހުމަށް ޝަރުޢީ ތަކެއްވެސް ތަފްސީލުކޮށް މިގައި ލިއަން ޖެހޭނޭ މިހެން ދިމާވެދާނެ. ދެން މައްސަލައިގައި އަޅުގަނޑުމެން ދައުވާ ކުރުމުން ދާއިރާގައި އަޅުގަނޑުމެން މިގައި ވަކިކޮށްލަން މިޖެހޭ އެއްޗަކީ މިގޭ ދައުވާ ކުރުމުގެ ސިޔާސަތު ނަންނާނަ އެއްވެސް ބަދަލެއް. ވަސީލަތްތައް ދައުވާ ކުރީ. ކުރިމާ، އާދަގެ މައްސަލަ ހައްދު ގައިމުކުރާ ވަރަށް ދައުވާ ސާބިތު ނުކުމާ އެ ހިސާބުން ދަތިކޮށްލަން ނުވާނެއްކަން. މިއީ ހަމައެކަނި ހައްދުގެ މައްސަލަތަކެއް. އެހެންކަމަށް ފުރަތަމަ އައީ އެވާ ދުނިޔޭ ނަޝީދު މިސާލަކަށް، އެސާބިތުވާން އެއްވެސް ޝަރުޢީ ނުވާވަރު އެ ޝަރުޢީ ދައުވާ ކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން ހިނގަ ދުވަހު މިޒާޖު ސަރުތުވެސް ކުރިޝަރުގެ ތަރައްޤީ އާއި އަދި ޕްރޮސީކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ގެ ނުކުތާގެން ދައުލަތުން ވާހަކައިގައިވެސް

އިންޑިޕެންޑެންސް ދައުރާގެ ގެންބަރު

އޮފިޝަލް ޝިޔާ ވާހަކަދެއްކުން: ކޮމިޝަނުގެ

އަދި އެއްބަޔަށް ނަޝީދު ހުށަހެޅުއްވި ކުޑަކުދިންގެ ބިލުގައި. 51% އަށް ސާބިތުވިޔާވެސް އެބަ ޖުރުމު ކުރެވޭ. އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު އެއްވެސް ޝައްކެއް ނުވާ ވަރަށް ސާބިތުވުން އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ކިޔަމާ ބަހި 99 ނުވަތަ 100% އަށް. އެއީ ހައްދުތަކަށް ގާއިމު ކުރުމަށް ބޭނުންވާ ވަރު. އެހެންވީމާ، 50% އަށްވުރެ މަތި އަދި 100% ނުދިޔައިއަސް ސާބިތު އެބަވޭ. ޝައްކެއް ނުވާ ވަރަށް. ސާބިތު ވެއްޖެއްޔާ އާންމު މައްސަލަ ކްރިމިނަލް ދުނިޔޭގައި ކުރާ ގޮތަށް ނޫނީ އެއީ އެއްވަރަކަށް ކުރެވިދާނެ ކަމެއް ނޫނޭ... އާދެ މައްސަލަ ކުރަ ސާބިތުވާ، އެކަމަކު ވަރަށް ބޮޑު މައްސަލައެއް އެއީ ހައްދު. އަދި ބޮޑުކުރުން، ބޮޑުކުރުން. އެވަރަށް ސާބިތު ނުވާ ޖަލްސާތަކުގެ ހުކުމްތަކެއް ސާބިތު ނުވާނީ އާދެ ދުވަސް ދުސްތޫރުގެ. އެއީ މުސްލިމް ކަމެއް. އެހެންވީމާ ނުވާނެ. އަޅުގަނޑު ވިދާޅުވާފައިވާ ހަމައެކަނި ހައްދުތަކާއި. އަޅުގަނޑުމެން މިޖެހޭ ކުރަންޖެހޭ ހައްދުތަކަށް. ހައްދުތަކުގެ އަދި ބޮޑުކުރުމާއި ބޮޑުކުރުން މި ސާބިތުވާ ވަރަށް އަދި ސާބިތު ނުވިއަސް ފަސް މައްސަލަ އެކަމަކު 51% ކުރު ކުރިކަން ސާބިތު ވެއްޖެނަމަ މައްސަލަ ދުސްތޫރީ ގޮތުން ނުވާނެ. އެއީ ކޮންމެހެން އިތުރަށް ދެއްވާ ނުކުރިއަސްވެސް ޤާނޫނަށް އެންމެންނަށް މައްސަލަ ކުރެވޭނެ އަމަލު. ވަކިކަން ކުރުމުގެ އެއީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅުގަނޑު، އަޅުގަނޑު ވަރަށް އިޙްތިރާމާއި އެކު އަޅުގަނޑު ދަންނަވަނީ. އެހެންކަމު، އަޅުގަނޑުމެންގެ ގާނޫނުއަސާސީގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ގާނޫނުއަސާސީ މިހާރު ބައްޓަން ކުރެވިފައި މިއޮތީ. މިހާރު ކުރި ކުރެއްވި އާދެ އަމިއްލައަށް އެހެރަ އެއްވެސް ކަހަލަ ދައްކާ ކުރެވެން ނުޖެހޭ. އާދެ ބޮޑުކަން ނުޖެހޭ. އެހެންނަމަވެސް ބޮޑުކަން ނުޖެހޭ. އެހެން ބަހުރު މައްސަލަ އެކަމަކު ހުއްޓާ ހުރެވޭނެ. ކޮންމެވެސް މިހާރު ވިސްނާފައި ރަނގަޅު މުއާމަލާތެއް ދެކެން މައްސަލަ އެކަމަކު ދައްކާ ކުރަންވީ. މައްސަލަ އަދިއްޔަ އަސާސީ ބައްޓަމް އެކަނިވެރިކަމާ މިންވަރާއްގެ ޝަރުޢީ ނޫން މައްސަލަ އެކަމަކު އެހެން ސާބިތުވުން. އާދެއަށް ކުރަން އަމާޒެއްވާ ކަމާ ޖާގަ އިސްލާމީ ޝަރުޢީ ދައްކާ ހުރަހަކާއިރު ގެންނަ ދައްކާ ހަރަކާތް ދެކުރަން. ހިތާމަވާ އާދެ ޝަރުޢީ ދުވަސްއާއިވެސް ކަމެއް ވަކިކަމާ އެހެން ބޮޑުކަން ...

ހެއްކެއް ނޫނިއްޔާ އެއީ ހެއްކަކީ. އެހެންވީމާ، 51% އާއި 80% އަދި 90% ގައި ހުރި ތަފާތެއް އަޅުގަނޑަކަށް ބެނދުރުކަން ނޭނގެ. އަޅުގަނޑުމެން ހިތާ ހެއްކެއްކަމަށް ބަލަމު 51% އަޅުގަނޑުމެން 80 އަޅުގަނޑުމެން މިވަރަކަށް ސާބިތުވެ 90 އަޅުގަނޑުމެން މިވަރަކަށް ސާބިތުވީ. އެކަމަކު، އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކައަކީ ހަމަތު ޤާއިމު ކުރުވަން މިހާރު މަޖްލިސަށް ހުށަހަޅާއިރުވެސް ޝަރީޢަތްވެސް ދެއްކޭ ހުށަހަޅާ ޔަޤީންކަމެއްވެސް އެނގޭނެ ބޭނު ކަމެއްކަން ތަންތަން ބެރި ކުރުމަކީ ޝަރީޢަތް އެނގެން. އެސަރުޖެހެމެއްވެސް ޝަރީޢަތް އެނގެން. އެ ސަރުޖެހެކަން ޝަރީޢަތުގެ ނަޒަރުގައި ފިޤުހާއީ ހަމަތުގެ މާއްދާ ޖައްސާނިވެސް ފުރަތަމަ ދަޅުވާގައި. އެހެންނޫނީ އެހެން މާއްދާއެއްގެ ދަށުން އޭނަ ދަޅުވާ ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ. ހަމަދުގެ މާއްދާ ޖައްސައިގެން ޝަރީޢަތް އެއީ ސާބިތު ނުވީމާ، އޭނަ ޖައްސައިގެން ނިކަމެތިކަން ދޭން. މިހުރިހާ ކަމެއްގެ ތަފާތުތައް ހަރުދަނާ ނުކުރެވޭ ހާލަތެއްގައި މުސްތަގުބަލުގައި މިނިވަންކަމާ ގުޅޭ ޤާނޫނުތަކާ ހިލާފުވާނެ. އެހެންވީމާ، ފުރަތަމަ އިދާރީ ގޮތުން ހަރުދަނާ ކޮށްދީ އިސްލާހުކުރެވޭ ތަފާތު މިކަމުގެ ޝަރީޢަތް ހިންގަވާ. އެކަމަކު ހަމަ މަސައްކަތްކުރަނީ ބިލުގައި ސާބިތުވާނެ ނިމުމަކަށް މަޢުލޫމާތު މަޝްވަރާކުރުމެއް ގެނެސް ދެވުނީ ހަމަ މަޖިލީހުން ހިނދު ތަފާތުގެ ފަހަރު އެތައް. ފަހަރެއް ކުރީގެ ކޮޅަކަށް ދޭ މަޖިލީހުގެ ރިޕޯޓުގައިވެސް ހުށަހަޅާ މަޖްލިސާ ބެހޭ ތަކެތި ގަސްދު ޖިނާއީ ގަވާއިދެއް ސާބިތުވާނެ ފަހުންވަނީ ޤާނޫނީ ނުކުރެވޭ އެއްވެސް މިނިވަން ހާލަތެއް މިކަމެއް ހުށަހަޅާ އިހުތިމާލެއް އަޅުގަނޑުމެން އެކަމެއްގެ ބަދަލުގައި ހަމަޖެހިގެން ސާބިތުކުރުމަށް ޝަރީޢަތް މިއަދު ޝަރީޢަތުގައި. އެއީ ހުރިހާ ސިފަ އެއްކަލަ ދެކޭ އެހެން ހުށަހެޅުމެއްގެ ބޭނުމަކީ ކިތަންމެ ހެއްކެއް ބައްދަލު ތަފާތުވާނެ ސާބިތުކުރުމަށް މިއަދު. ސަބަބަކީ ބިލު ތަކާ އިސްލާޙު ހާސިލް މި ޤާނޫނަކީ ތަފާތުތަކެއް ސިފަކޮށް މިއަދު ބޭއްވުން. ހަމަ ޝަރީޢަތް ފާސްކޮށް މަޖްލިހަށް ހުށަހަޅާނީ ބިލުތަކުގެ ގޮތުގައި އިޖުރާއާތަކަށް މިކަމުގެ ހެއްކާއި ބަހާއެކު އެހެން. ކަމަށްވާތީ މިހާރު ކަނޑައަޅާ ނަމަ ބާރުތައް ހުށަހަޅާ ބިލެއް ދިރާސާކުރުމަށް މަޖިލީހުގައި. ދެން އެކަމާ ހުށަހަޅާފައިވާ ބިލުން މިއަދު ޝަރީޢަތުގައި.

ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދެ، މިހާރު ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބުނާ މާއްދާއެއް ގެނައި ބުރަގައިވެސް ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ބިކާވާއި

އަޙްމަދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ބޭނު ގޮތުންވެސް ވާހަކަ ދެކެވުން. ބިލަކަށް ކަންތައްތަކެއް ނިކުމެގެން ކަމަށް.

އެހެންނަމަވެސް ދެން އެ މާއްދާ އެއްޗީ ޤާސްވެފައިވާ. އެކަމަކު، އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަން އުޅޭ ވާހަކައަކީ މިހާރު މިސާލަކަށް، ވައްކަމެއް ކުރިއިރުގައި ވައްކަމުގެ މައްސަލަ ދަށުވާ ކޯޓުއިރުގައި ކުރިން ދަށުވާ ކުރަމުން އަންނަ އުސޫލަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ މީގައިވެސް ހަމަ މިސާލަކަށް، ގެއަކަށް ވަދެގެން އެއްޗެއް ހަލާކުކޮށްލައިގެން ވަކިވަރަކަށްވުރެ ގިނައިން މިވެސް ކަމެއް ކުރިއޭ ކިޔައިގެން ވައްކަމުގެ މި ދަށުވާ ކުރަނީ މިސާލަކަށް. އެގޮތަށް ވައްކަން ކޮށްގެން ބޮޑުއިރުގައި ސަރުކާރުން މުދަލަކުން ވައްކަމުގެ ދަށުވާ މި ކުރަނީ. އެހެންކަމުގައިވާނަމަ އެދަށުވާގެ ބޮޑުމިނަގައި އެބަ ހުށޭ މި ގެއަށް ވަންކަން އެބަހުށޭ. އަދި އެއްޗެއް ހަލާކުކޮށްލިކަން އެބަ ހުށޭ. އޭގެބޮޑުއިން އެބައެއް އެއްޗެހިބާވަތެއް ނަގިކަން އެބަ ހުށޭ. ދެންގޮސް މި ސަރުކާރުގެ މުދަލެއްކަން ނުވަތަ މީހެއްގެ އަމިއްލަ އެއްޗެއްކަން އެބަ އިނގޭ. އެހެންވީމާ، މިހުރިހާ ބާބުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްގެން ދަށުވާ ކުރާވާ ގޮތަކަށް މިކަމު ބައްޓަން ކުރިވިއްޖެ ކަމުގައި ވަނީވިއްޔާ އަޅު ކޮށްދެވޭ ބައި ދިޔަކަމުގައި ވިޔަސް ދެން އެހެނީ މާއްދާތަކުގެ މައްޗަށް ބާރުއަރަން އަދަދު ކަނޑައެޅިދާން ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ހަމަ ބޭނުވޭ. ދެން، އެއީ އެއްމަދުސަކަ. ދެން، އަނެއް މައްސަލައަކީ މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން މި ވާހަކައަށް ގެންދާ ގޮތަށް ބޮޑުއިރު ބައްޓަން ކުރިވިއްޖެ ކަމުގައި ވަނީވިއްޔާ މިޒަމާނުގައި ދެން ހަމަ ކޮންމެ ކުރެއް ކޮންޒެވެސް ކޮންމެވެސް ކަހަލަ ހަލަބޮލި ހަމަކާލައި މައްސަލަތަކެއް ދާދި ގިނަވާން. އެހެންވީމާ، ކުރިކުރުމަށް އަދި އިތުރަށް ހިތުވަރު ލިބޭ ޖުރުސުގެ ލިބޭން ކަމެއް ކަމުގައި ބޭނުވޭ. އެހެންވީމާ، ޤާނޫނުތައް ހަރުއިރުގައި ހަދަންވާނީވެސް ކޮންމެވެސް މަދުކުރުވާ ގޮތަކަށް. މުޖުތަމަޢުން އެކަންވެސް ނައްތާލާ ގޮތަކަށް. އެކަންނިޔަ ޖުރުސުގެ ލިބޭ ގޮތަކަށް ނުން އެކަން ކުރަންޖެހޭނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ދައުލަތުގެ ސިޔާސަތު އެކުލަވާލާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގެންދިޔަންޏާ، މިހެން މިހެން ވެއްޖެކަމުގައި ވަގުތަށް މިދައުލަތުން ކުރިއަށްދާނެ ކަމަށް. އެދައުލަތުން ކުރުވާއިރުގައި އާދޭ ބުރައިން އެއްބައިބަސް ނައްޖެހިއަނިޔާ އެހެން މާއްދާތަކުގައި އަޙައިގަންނާނެ. އެކަހަލަ ގޮތަކަށް އެކަން ކުރިއިރުން ކަމަކަން އަޅުގަނޑަކަން ގަބޫލު ނުކުރެވޭ ހަމަ. މިސާލަކަށް، ވައްކަންކޮށްގެން އެބައި ވަޅުކަ ބުރިހާއްޔާ ހަގައިގެން އުޅޭ މިހުރި މައްސަރު ކުރި ދަރުވާއްދިގައި ސީދާ އެންމެކަ ސާބިތު

ނުވެ މުޅި އެއީ އެއްކަލަ ދޭން ގޮތަކަށް. އެހެންވީމާ، އެހެން ގޮތަކަށް ބައްޓަން ކުރެވެންޖެހޭނީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ވާހަކައެއް.

(ވަގުތު ކޮޅަކަށް ހުރުން)

ރިޔާސަތުން ފާހަގަދެއްކެވުން: އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެއްބަސްވެފައި ހުރި ކަންކަން ދަންނަވާލާފައި މިއަދު ދެން ނިންމާލަން ކަމަށް. އިޝާރާތްކުރެއްވިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަޖެހުނު ބައްދަލުވުން ފެށިގެން މާއްދާތަކައިގެން ކުރިއަށްދާނީ. ފުރަތަމަ ކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މި މަސައްކަތްތަކުގައި ބުނެވިން ސުވާލު ދެން ފުރުސަތުދީ އަސިލު މިދާބުރުގެ ހިދުމަތް ހުރުން. އެކަމަށް އަޅުގަނޑު އެއްބަސްވެވިދާނެ. ޝަރުތު ބުރުކުމުބަކާއި އާދެތު ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން އެއީ އުސޫލުކަން ގެންދިޔައީ. އާދެ ކުޑަކަމަކާ ސަމާލުކަން ދިނީ ވަގުތީ ގާނޫނީ ސަމާލުކަން ފިޔަވައިގެން މިއީ 4 ބާރާއި ކުރަމުން ގެންދިޔައީ. ހައްދު ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުރެވޭ އަޅުގަނޑުމެން އޮޑިޓަރގައި ހިމެނޭ. އާދެގައި ޖިނާޔަތްތަކުގެ ގާނޫނުލާއިބްތިޤާމުގެ އަދި އެގާނޫނުލާއިބްތިޤާމުގެ އެ މާއްދާތަކުގެ މައްސަލަ އެއްވެ މަޝްވަރާކުރަން ކުރިޔަށް ހުރި ބުރުކުމެއްގެ އެދިޔާސަތަށް މިގޮތުގައި ފައްދަން. އާދެގެ މަސައްކަތް ސަކަރާތްކުރުމަށް ކަނޑައެޅުން.

މިހާރުއްސުރެވެސް. ދަން، އެހެން ގާނޫނުތަކުގައި ހުއްޓާ ގާނޫނުތަކުގައި ކަނޑައެޅިފައި ހުރި ހުއްޓާ ކުރެއްވި ހަމަ އެގޮތަށް އެގާނޫނުތަކުގައި ބެހެއްޓިން. އާދެ އިޖުރާއަތުގެ ތަރުތީބަށް އެބައި ނުފެއްދުން. މިއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއަދަށް އެއްބަސްވެވުނު ކަންތައްތަކެއް މިކަންކަމުގެ މައްޗަށް އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް ދާނީ. އަޅުގަނޑު އާދު ދަންނަވާ ނުލާވި އެއްނާވާއާ އެބައްތަ. ވަރަށް ބޮޑު ގާނޫނީ މި ގާނޫނަކީ. މިގާނޫނުގައި މިމަސައްކަތް ކުރަމުންދާ ކަމަށް ވަނީ ހަމަކަށްވާ ގާނޫނީ ކަމަށްފިޔަވައި ރަމްޒީގައި މިސާލަކަށް. އަޅުގަނޑުމެން މިގޮތަށް ސަރުކާރަށް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަ ބަޔާ އެއް ގާނޫނު މަޤާމުތަކުގެ ގޮތުގެ ތެރޭގައި ބަރާބަރު ކުރަނީ ވަކިން މުވައްޒަފުން މާ ތަރިކައިޒޭޝަނަށް ބާބަކުން، ބާބަކުން ސިޔާސީ ފަރާތުން މަޤާމުގެ ވަކިވަކި ގާނޫނުގެ ގޮތަށް ގުޅޭ ނުލިބޭ. އަދި އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުވާނީ މިސިޔާސީ ބައިވެރިން ފިޔަވައިގެން ހިންގާ ރަށެއްގެ އަސާސީ ހިސާބަކުން ފެނިފަ. އެކަމަކު މަޤާމުގެ ސިޔާސީ ފަރާތުގެ ކަމަށްވާތީ ހޯދުމަށް މުޤައްރިރުންނާއި، ސިޔާސީ ފަރާތްތަކުން، ބާބަކުން ފަށައިގެން. އެހެން އެގޮތަށް ހުރިހާ ހުރި އެއްބަސްވުމެއް ނެތް ސިޔާސީ ފަރާތްތަކުން ފަރާތުގެ މަޤާމުގެ ސިޔާސީ ގޮތުގެ އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން

ޤަރަމުގެ ބައިތައް ތަރުތީބު ކުރެވުނު ދެވޭނެ. ތަސްދީޤު ކުރަން ފަހާނީ ހުރިހާ އެއްޗެއް ހަމަވެ ދުވި ޔިއްޔާބު ފުރިހަމަ ވީމަ. އެހެންނޫނީ ބޭޒު އެއްޗެއް ވައްބާރައިގެން ޗީތި މަޖިލީހުގެ ސިޔާސަތު ތެރޭ އަރަފޫ ވާނީ. އެހެންނަމަ، އެކަމަށް އަދުގަނޑުގެން. (ވަގުތުތަކަށް ގުޅިފައި) އާދި، މިހާރު އަދުގަނޑުގެންނަން މި އެއްބަސްވުމާ ބާބަކުން އަދުގަނޑުގެން ނިމުނުމާ ވަރަކަށް މަޖިލީހުގެ ގެންބަރުންނަން ފޮނުވުމަށް. މަޖިލީހުން ރަސްމީކޮށް ހުރަނާ މަޖިލީހުގެ ގެންބަރުންގެ ނުރަސްމީ ގޮތުން މި ކޮމިޓީއަށް އެއަށް ހިޔާލުއް އޮތް ކަމަށް ވަނީނ ދައުވާ ގޮތަށް. އެބޭފުޅުންގެ ހިޔާލު އަދުގަނޑުގެން ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށްފައި ވައްދަނީނ ވައްދަން. ނުވައްދަނީނ އެކިސާބުން އެކަން ނިންމާލަން. ދެވަނަ ފުރުސަތުގައްވަސް އަދި ފަހުން ދޮގުވަން ދުވި އެއްޗަކަށް އިސްލާހު ހުށަހެޅުމަށް ބޭނުންވާ ކަމަށް ވަނީނ. އެވަސް މަޖިލީހަން ރަސްމީ ނިޔާމުގެ ތެރެއަން ނުވައްދާ ނުރަސްމީކޮށް ހިޔާލު ހުށަހެޅުމަށް. ހުރިހާ ހިޔާލެއްވަސް މި ކޮމިޓީއަށް އަރިސްގެން ދޫނިއްޔާ މީގެތެރެއަށް ނުވަނަނ ގޮތަށް ހުޅުމަން މަޖިލީހުގެ ރައީސް އާއި ވާހަކަ ދައްކައިގެން. އަދި މިކަމަށް އަދުގަނޑުގެން ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދާއިރު ފުރަތަމަ ބާބު ނިމުމުގެ ކުރިން މަޖިލީހުގެ ހިތުހިގެންނާ ޗޮޕީތަކުގެ އިސްތިރިނާގެ ރިޕޯޓުވެސް މިކަމަން ހާމު ނިޔާނާވައި ބާއްވަން.